

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

BUITENGEWONE ZITTING 2014

25 augustus 2014

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van diverse bepalingen van het
Gerechtelijk Wetboek betreffende
de toegang tot de magistratuur**

(ingedien door de heer Willy Demeyer c.s.)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE 2014

25 août 2014

PROPOSITION DE LOI

**modifiant diverses dispositions
du Code judiciaire relatives
à l'accès à la magistrature**

(déposée par M. Willy Demeyer et consorts)

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de stage voor de toegang tot de magistratuur te verlengen, de minimumleeftijd voor de benoeming tot magistraat te verhogen en de rol van de bij het Instituut voor gerechtelijke opleiding ingestelde evaluatiecommissies op te voeren, zodat de rechters:

- *beter zijn opgeleid;*
- *door leeftijd en ervaring wijs handelen;*
- *hun eigen capaciteiten hebben kunnen toetsen, en derhalve een doordachte keuze hebben kunnen maken.*

In de indeling van de stage worden verbeteringen aangebracht, zodat bepaalde technische en praktische problemen worden verholpen.

Het wetsvoorstel houdt rekening met de aanbevelingen van de Hoge Raad voor de Justitie.

RÉSUMÉ

La proposition de loi vise à allonger le stage d'accès à la magistrature, augmente l'âge minimum pour pouvoir être nommé magistrat et renforce le rôle des commissions d'évaluation, instituées auprès de l'Institut de formation judiciaire, afin d'avoir des magistrats:

- *mieux formés;*
- *ayant la sagesse que confèrent l'expérience et l'âge;*
- *ayant pu tester leurs propres capacités, et qui ont donc pu prendre une décision d'orientation réfléchie.*

Des améliorations sont apportées dans le déroulement du stage afin de remédier à certains problèmes techniques et pratiques.

La proposition de loi prend en compte les recommandations émises par le Conseil supérieur de la Justice.

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
CD&V	:	<i>Christen-Démocratique en Vlaams</i>
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>
Ecolo-Groen	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>
PTB-GO!	:	<i>Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture</i>
FDF	:	<i>Fédéralistes Démocrates Francophones</i>
PP	:	<i>Parti Populaire</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	<i>Parlementair document van de 54e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
QRVA:	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
CRIV:	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag</i>
CRABV:	<i>Beknopt Verslag</i>
CRIV:	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
PLEN:	<i>Plenum</i>
COM:	<i>Commissievergadering</i>
MOT:	<i>Moties tot besluit van interpellations (beigekleurig papier)</i>

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	<i>Document parlementaire de la 54e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA:	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV:	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral</i>
CRABV:	<i>Compte Rendu Analytique</i>
CRIV:	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>
PLEN:	<i>Séance plénière</i>
COM:	<i>Réunion de commission</i>
MOT:	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel.: 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel neemt de tekst over van voorstel DOC 53 2723/001.

De gerechtelijke stage beoogt de jonge jurist voor te bereiden op de uitoefening van het ambt van magistraat. Thans kan wie geslaagd is voor het vergelijkend examen en een jaar nuttige ervaring heeft, de gerechtelijke stage lopen, na achttien maanden stage parketmagistraat worden, of na drie jaar stage magistraat van de zetel.

Aangezien een licentiaat/master in de rechten thans ongeveer 23 jaar oud is als hij/zij het diploma behaalt en vóór de stage ten minste een jaar ervaring moet doen gelden, en aangezien de wervingsprocedure ongeveer een jaar duurt, betekent een en ander dat de jongste stagiairs op de leeftijd van 26 à 28 jaar tot magistraat kunnen worden benoemd.

Er treden steeds vaker heel jonge magistraten aan, die soms nog niet op de uit ervaring en leeftijd voortvloeiende wijsheid kunnen bogen. Om die reden stelt dit wetsvoorstel in uitzicht dat de stagiairs bij de magistratuur wat ouder moeten zijn, aangezien zij drie jaar ervaring zullen moeten doen gelden alvorens zij zich voor het vergelijkend examen kunnen inschrijven, alsook beter opgeleid moeten worden: zij zullen een langere periode van hun stage moeten lopen in de niet-gerechtelijke omgeving waarmee zij in hun toekomstig ambt zullen worden geconfronteerd.

Daarom zullen alle stagiairs gedurende 6 maanden verplicht stage moeten lopen bij de FOD Justitie, en wordt een stage van eveneens 6 maanden bij de federale of lokale politie sterk aanbevolen.

De verlenging van de duur van de stage moet de stagiairs de tijd geven om hun bekwaamheden te toetsen, de verschillende ambten te ontdekken en een doordachte keuze te maken.

De verplichting bij de FOD Justitie een externe stage te lopen is gemakkelijk te verklaren: de stage bij die FOD zal de toekomstige magistraat de mogelijkheid bieden inzicht te krijgen in de wijze waarop de wetgeving wordt uitgewerkt, in de administratieve geplogenheiten van de FOD en van het gerecht in het algemeen (inonderheid de werking van het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie - NICC), in het beleid van het departement inzake gerechtskosten, in de toestand betreffende de strafinrichtingen enzovoort.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition reprend le texte de la proposition DOC 53 2723/001.

Le stage judiciaire est destiné à préparer le jeune juriste à l'exercice de la fonction de magistrat. Dans sa forme actuelle, le stage judiciaire permet aux lauréats du concours comptant un an d'expérience utile de devenir soit magistrat au parquet, après dix-huit mois de stage, soit magistrat du siège, après trois ans de stage.

Compte tenu du fait que, actuellement, un licencié/master en droit obtient en général son diplôme à 23 ans, qu'il doit justifier d'une expérience minimum d'un an et que la procédure de recrutement dure environ un an, cela signifie que les stagiaires les plus jeunes peuvent être nommés magistrat vers 26-28 ans.

Étant donné la multiplication de très jeunes magistrats n'ayant pas toujours, encore, la sagesse que confèrent l'expérience et l'âge, le but de la présente proposition de loi est d'amener à la magistrature des stagiaires qui seront plus âgés, puisqu'ils devront justifier d'une expérience de trois ans avant de pouvoir s'inscrire au concours, et mieux formés, parce qu'une partie plus importante de leur stage sera consacrée à l'immersion dans l'environnement non judiciaire auquel ils seront confrontés dans leurs futures fonctions.

C'est pourquoi, d'une part, tous les stagiaires effectueront un stage obligatoire au SPF Justice de 6 mois et un stage, fortement recommandé, à la police fédérale ou locale de 6 mois également.

L'allongement du stage doit donner au stagiaire le temps de tester ses propres capacités, de découvrir les différentes fonctions et de prendre une décision d'orientation réfléchie.

Le choix d'un stage externe obligatoire au SPF Justice s'explique aisément: le passage au SPF pourra à la fois permettre au futur magistrat de comprendre le processus d'élaboration de la législation, d'être confronté aux réalités administratives du SPF et de la justice en général (notamment au fonctionnement de l'Institut national de criminalistique et de criminologie - INCC), à la politique du département en matière de frais de justice, à la réalité pénitentiaire, ...

De facultatieve maar sterk aanbevolen stage van zes maanden bij de federale of de lokale politie biedt de stagiairs die belangstelling hebben voor het parket, de mogelijkheid om kennis te nemen van de werkwijze van de politiediensten, die hun bevoordeerde gesprekspartners zullen zijn. Aldus komt een contact tot stand tussen de gerechtelijke instanties en de politiediensten.

Dit deel van de gerechtelijke stage is tevens van nut voor de toekomstige magistraten van de zetel, inzonderheid voor de toekomstige onderzoeksrechters.

De stagiair die om gegronde redenen zijn stage bij de politie wenst te vervangen door een andere stage, moet daartoe de toestemming vragen bij de commissie voor de evaluatie van de stage. Hij moet de redenen opgeven waarom hij geen stage bij de politie wil lopen en aantonen dat de "vervangende stage" die hij voorstelt, geschikter zal zijn om zijn beroep van magistraat aan te leren. Hij kan die 6 maanden durende stage lopen bij een of twee instellingen. Als de stagiair geen ervaring heeft bij de balie, is het raadzaam dat hij voor die weg kiest.

De stagiair zal ook twee stages van 6 maanden lopen, eerst bij het parket, vervolgens bij de zetel. Na die 18 maanden stage zal hij het resterende deel van zijn stage aanvatten bij het parket of bij de zetel.

Hij zal dus 36 maanden stage hebben gelopen en alle gegevens in handen hebben om een doordachte loopbaankeuze te maken. Mocht de magistraat die voor een van beide mogelijkheden heeft gekozen, ondanks de met deze regeling gecreëerde reflectietijd van idee veranderen als gevolg van de tijdens de stage opgedane ervaring, dan kan hij tijdens zijn loopbaan voor de andere richting kiezen. Hierdoor zal eenieder zich in zijn beroep ten volle kunnen ontplooien en wordt een grotere mobiliteit in de magistratuur mogelijk.

Het parket moet niet ongerust zijn over de gevolgen van de verlenging van de stage in zijn diensten. Na 18 maanden gemeenschappelijke stage zullen de kandidaten die voor het parket hebben gekozen, beschikbaar zijn; zodra ze 24 maanden stage hebben volbracht, kan men hen aanstellen.

Er wordt ook bepaald dat als de stagiair het wenst en als zijn dossier dat mogelijk maakt, een bijkomende "open" stage van tweemaal 6 maanden zal kunnen lopen.

Le stage facultatif, mais fortement recommandé, de 6 mois au sein de la police fédérale ou locale permettra aux stagiaires qui se destinent au parquet de prendre connaissance du mode de fonctionnement des services de police, qui seront leurs interlocuteurs privilégiés, et créera un relais entre les autorités judiciaires et les services de police.

Cette partie du stage judiciaire sera également utile pour les futurs magistrats du siège, notamment pour les futurs juges d'instruction.

Le stagiaire qui, pour des raisons motivées, émet le souhait de remplacer le stage auprès de la police par un autre stage, devra en demander l'autorisation auprès de la commission d'évaluation du stage. Il étiendra les raisons pour lesquelles il ne souhaite pas effectuer de stage auprès de la police et démontrera que le stage "de remplacement" qu'il propose d'effectuer sera plus adéquat dans l'apprentissage de son métier de magistrat. Il pourra effectuer ces 6 mois de stage auprès d'une ou de deux institutions. Si le stagiaire n'a pas d'expérience auprès du barreau, il lui est conseillé de favoriser cette voie.

Le stagiaire effectuera également deux stages de 6 mois, d'abord auprès du parquet, ensuite auprès du siège. Après ces 18 mois de stage, le stagiaire entamera soit la suite de son stage au sein du parquet soit au sein du siège.

Il aura donc accompli 36 mois de stage et aura toutes les données en mains pour faire un choix de carrière averti. Néanmoins, si, malgré le temps de réflexion octroyé par ce système, suite à l'expérience acquise au cours du stage, le magistrat qui aura opté pour l'une des deux professions change d'avis, il pourra en cours de carrière se réorienter vers l'autre profession. Cela permettra à chacun de pleinement s'épanouir au sein de son métier et permettra une plus grande mobilité au sein de la magistrature.

Le parquet ne doit pas être inquiet des conséquences de l'allongement du stage en son sein. En effet, après 18 mois de stage commun, les candidats qui auront fait le choix du parquet seront disponibles et, dès qu'ils auront effectué 24 mois de stage, ils pourront être commissionnés.

Il est également prévu que le stagiaire qui en émet le souhait pourra effectuer, si son dossier est validé, un stage supplémentaire "ouvert" de deux fois 6 mois.

Met de instemming van de commissies voor de evaluatie van de stage kan deze “open” stage in maximum twee instellingen worden gelopen.

Die “open” stage kan in voorkomend geval geheel of gedeeltelijk bij de balie worden gelopen. Voor een toekomstig magistraat zonder de minste balie-ervaring kan het immers interessant zijn dat hij inzicht krijgt in wat het beroep van advocaat inhoudt en impliceert.

Dit wetsvoorstel kent een zeer belangrijke rol toe aan de commissies voor de evaluatie van de stage die worden ingesteld bij het Instituut voor gerechtelijke opleiding.

Het takenpakket van de commissies voor de evaluatie van de Nederlandstalige en de Franstalige stage wordt ruimer:

- voortaan moeten zij erop toezien dat de stage-meesters bekwaam zijn om de stagiairs op te leiden;
- naast de stagerapporten ontvangen zij de verslagen en de opmerkingen van de stagiair;
- zij zullen de opdracht krijgen de indeling van de stage te bepalen;
- zij zullen in verband met de stage “naar keuze” de voorstellen goedkeuren, alsook de inhoud bepalen van de stage bij de FOD Justitie, de stage bij de federale of lokale politie en de stage “naar keuze”, in samenwerking met de diensten waarin stage wordt gelopen.

De commissies voor de evaluatie van de stage bepalen in welke volgorde de stages worden gelopen. Deze volgorde is niet dezelfde voor alle stagiairs, teneinde de goede werking van de dienst niet te verstören. Er zal een toerbeurt worden geregeld voor de Nederlandstalige en de Franstalige stagiairs.

Zij zullen rekening houden met de mogelijkheden van de instellingen om stagiairs in te zetten. Het is bijvoorbeeld duidelijk dat de vijf strafuitvoeringsrechtkassen geen groot aantal stagiairs tegelijk kunnen inzetten.

Die commissies zullen de eerste voorzitters, de procureurs-generaal, de FOD Justitie en de FOD Binnenlandse Zaken raadplegen om de indeling van de stage te bepalen; om praktische redenen komt er daarentegen met andere instanties die stagiairs kunnen inzetten geen overleg om de periode te bepalen tijdens welke de stage “naar keuze” wordt gelopen, maar wel om de inhoud van deze stages te bepalen.

Ce stage “ouvert” pourra, sur autorisation des commissions d’évaluation du stage, être exercé dans maximum deux institutions.

Ce stage ouvert pourra, le cas échéant, être exercé en tout ou en partie au barreau. En effet, il peut être intéressant pour un futur magistrat qui n’a aucune expérience au barreau d’avoir une idée de ce que constitue, et de ce qu’implique, le métier d’avocat.

La présente proposition de loi attribue un rôle très important aux commissions d’évaluation du stage instituées auprès de l’Institut de formation judiciaire.

Les commissions d’évaluation du stage francophone et néerlandophone voient leurs missions se développer:

- elles devront désormais veiller à ce que les maîtres de stage soient aptes à former les stagiaires;
- en plus des rapports de stage, elles recevront les comptes rendus et observations du stagiaire;
- elles seront chargées de déterminer l’agencement du stage;
- elles approuveront les propositions du stage “au choix” et fixeront le contenu du stage au SPF Justice, du stage à la police fédérale ou locale et du stage “au choix”, en collaboration avec les services accueillants.

Les commissions d’évaluation du stage détermineront l’ordre du stage. Cet ordre ne sera pas le même pour l’ensemble des stagiaires, de façon à ne pas entraver le bon fonctionnement du service. Une alternance sera organisée entre stagiaires francophones et néerlandophones.

Elles tiendront compte des capacités d’accueil des institutions. Ainsi, les cinq tribunaux de l’application des peines ne pourront accueillir en une fois un trop grand nombre de stagiaires.

Ces commissions consulteront les premiers présidents, les procureurs généraux, le SPF Justice et le SPF Intérieur pour fixer l’agencement du stage. Pour des raisons pratiques, les consultations avec toute autre institution susceptible d’accueillir des stagiaires ne porteront pas sur la période pendant laquelle aura lieu le stage “au choix” mais bien sur la fixation du contenu de ces stages.

Het overleg met de federale overheidsdiensten en de diensten waarin stage wordt gelopen, biedt de mogelijkheid te voorkomen dat de in deze instanties verstrekte opleidingen tot overlappingen met het theoretische opleidingsprogramma leiden.

Dit wetsvoorstel voorziet tevens in de mogelijkheid dat de stage met vier keer zes maanden wordt verlengd, teneinde de stagiair meer kansen te bieden om tot magistraat te worden benoemd ingeval die benoeming niet kon doorgaan omdat er geen openstaande plaats was waarvoor hij in aanmerking kwam en ingeval hij op toereikende wijze gesolliciteerd heeft.

Met het oog op een betere opvolging van de stage stelt de bevoegde stagemeester om de drie maanden een stageverslag op. Indien nodig wordt een bijkomend tussentijds verslag opgesteld, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de commissie voor de evaluatie van de stage.

In verband met de stageperiodes buiten de zittende magistratuur en het parket redigeert de stagiair zelf een verslag van zijn stage, en stellen de diensten waarin hij stage heeft gelopen, een rapport op in de vorm van een formulier, waarvan het model is vastgesteld bij ministerieel besluit, nadat het advies van het Instituut voor gerechtelijke opleiding is ingewonnen.

Die rapporten moeten heel zorgvuldig worden opgesteld, aangezien zij de commissies voor de evaluatie van de stage op het einde van de stage de mogelijkheid bieden een omstandig rapport op te stellen, dat bij het benoemingsdossier zal worden gevoegd. Dit rapport is een wezenlijk stuk van het benoemingsdossier van de stagiair, aangezien het de mogelijkheid zal bieden een vergelijking te maken met de andere kandidaten voor een benoeming, ongeacht de wijze waarop zij hun toegang tot de magistratuur hebben voorbereid.

De stagemeester die deze taak niet nauwgezet vervult, kan voortijdig worden geëvalueerd en zijn aanwijzing kan worden beëindigd.

Die stagemeesters, die niet noodzakelijkerwijze actief zijn geweest in alle afdelingen van de zittende magistratuur of van het parket, leiden de stagiair niet noodzakelijk zelf op in alle domeinen.

Met betrekking tot de aangelegenheden waarin de stagiairs bijgestaan worden door andere magistraten, krijgen de stagemeesters veeleer een coördinerende rol in verband met de stage; zij zullen er met andere woorden op toezien dat de stagiair tijdens de volledige stage gevuld kan worden door gespecialiseerde en ervaren magistraten, die de stageduur optimaal spreiden.

La concertation avec les services publics fédéraux et les services accueillants permettra d'éviter que la formation dispensée au sein de ces institutions ne fasse double emploi avec le programme de formation théorique.

La présente proposition de loi prévoit également une possibilité pour le stagiaire d'être prolongé de 4 périodes de 6 mois, de manière à augmenter ses chances d'être nommé magistrat lorsqu'il n'a pu l'être faute de place vacante pour laquelle il entre en compte, et alors qu'il a suffisamment postulé.

En vue d'assurer un meilleur suivi du stage, un rapport sera rédigé par le maître de stage compétent tous les 3 mois. Au besoin, un rapport intermédiaire supplémentaire sera rédigé, soit d'office soit à la demande de la commission d'évaluation du stage.

Pour les périodes effectuées en dehors du siège et du parquet, le stagiaire rédigera lui-même un compte rendu de son stage et les services qui l'accueilleront rempliront un rapport qui prendra la forme d'un formulaire, dont le modèle sera établi par arrêté ministériel, sur avis de l'Institut de formation judiciaire.

Les rapports devront être rédigés avec d'autant plus de soin qu'à la fin du stage ils permettent aux commissions d'évaluation du stage de rédiger un rapport circonstancié destiné à être joint au dossier de nomination. Ce rapport est une pièce essentielle du dossier de nomination du stagiaire puisqu'il permettra d'établir une comparaison avec les autres candidats à la nomination, quel que soit leur mode d'accès à la magistrature.

Le maître de stage qui ne s'acquittera pas consciencieusement de cette tâche pourra être évalué anticipativement et il pourra être mis fin à sa désignation.

Ces maîtres de stage, qui dans les faits n'auront pas nécessairement été actifs dans toutes les sections du siège ou du parquet, ne formeront pas obligatoirement eux-mêmes le stagiaire dans toutes les matières.

Pour les matières dans lesquelles le stagiaire sera assisté par d'autres magistrats, les maîtres de stage auront davantage un rôle de coordination du stage, c'est-à-dire qu'ils veilleront à ce que le stagiaire puisse être suivi tout au long du stage par des magistrats spécialisés et expérimentés, et qui répartiront la durée du stage de manière optimale.

Zij stellen tevens de stageverslagen op ten behoeve van de stagiair en de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

De stagemeester(s) word(t)(en) door de korpschef aangewezen binnen het aan de stagiair toegewezen rechtscollege. De korpschef wordt ermee belast per stagemeester een redelijk aantal gerechtelijke stagiairs te bepalen, met name omdat die functies geen vol-tijdse opdrachten zijn. Die functies zouden, voor zover zulks mogelijk is, kunnen worden toevertrouwd aan de adjunct-mandaathouders die de verplichte opleiding hebben gevolgd.

Als de commissie voor de evaluatie van de stage tijdens de stage vaststelt, op grond van de reeds bezorgde rapporten, dat de stagiair kennelijk niet over de vereiste vaardigheden beschikt om de stage voort te zetten, kan de stage voortijdig worden beëindigd.

Bij de in artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek aangebrachte wijzigingen wordt in ruime mate rekening gehouden met de aanbevelingen die de Hoge Raad voor de Justitie heeft geformuleerd in een advies uit 2006 over een voorontwerp van wet dat aan dit wetsvoorstel ten grondslag ligt.

Dit wetsvoorstel betreft niet alleen de herziening van de stage, maar voorziet tevens in andere maatregelen tot regeling van de toegang tot de magistratuur. Het vereiste aantal jaar ervaring om te kunnen worden benoemd op grond van het examen voor beroepsbekwaamheid, wordt opgetrokken.

Het vereiste aantal jaar voorafgaande ervaring van de personen die geslaagd zijn voor het examen inzake beroepsbekwaamheid, wordt gewijzigd. Degenen die voor een ambt bij het parket solliciteren, kunnen worden benoemd louter op grond van de ervaring die vereist is om zich te mogen inschrijven voor het examen. Voor de zittende magistratuur is twaalf jaar ervaring vereist. Aangezien het openbaar ministerie hiërarchisch en collegiaal gestructureerd is, moeten de parketmagistraten vijf jaar ervaring minder aantonen om te kunnen worden benoemd op grond van het examen inzake beroepsbekwaamheid.

Aangezien de nadruk wordt gelegd op de ervaring, wordt komaf gemaakt met de gelijkstelling van de diploma's bijzondere licentie en het getuigschrift taalkennis met een jaar nuttige ervaring.

Ils rédigeront également les rapports de stage à destination du stagiaire et de la commission d'évaluation du stage compétente.

Le, ou les, maître(s) de stage sera(ont) désigné(s) au sein de la juridiction d'accueil du stagiaire par le chef de corps, qui aura la responsabilité de fixer un nombre raisonnable de stagiaires judiciaires par maître de stage, compte tenu notamment de ce que ces fonctions ne seront pas exercées à temps plein. Ces fonctions pourraient, lorsque cela sera possible, être confiées aux titulaires d'un mandat adjoint qui auront suivi la formation obligatoire.

Si, en cours de stage, sur base des rapports déjà communiqués, la commission d'évaluation du stage constate que le stagiaire ne présente manifestement pas les compétences nécessaires à l'accomplissement de la suite du stage, il peut être mis fin anticipativement à celui-ci.

Les modifications apportées à l'article 259octies du Code judiciaire tiennent largement compte des recommandations émises par le Conseil supérieur de la Justice dans un avis de 2006 sur un avant-projet de loi qui est à l'origine de cette proposition de loi.

Outre la réforme du stage, la présente proposition de loi prévoit également d'autres mesures destinées à réguler l'accès à la magistrature. Le nombre d'années d'expérience exigé pour pouvoir être nommé sur base de l'examen d'aptitude professionnelle est augmenté.

Le nombre d'années d'expérience préalable exigé des titulaires de l'examen d'aptitude professionnelle est modifié. Ceux qui postuleront pour une place au parquet pourront être nommés sur base de la seule expérience exigée pour s'inscrire à l'examen. Le nombre d'années d'expérience exigé pour le siège sera de douze ans. La structure hiérarchique et collégiale du ministère public est la raison pour laquelle les magistrats du ministère public doivent justifier de 5 ans d'expérience en moins pour être nommés sur base de l'examen d'aptitude professionnelle.

L'accent étant mis sur l'expérience, l'assimilation des diplômes de licence spéciale et du certificat de connaissance linguistique à un an d'expérience utile est supprimée.

De nieuwe magistraten van de zittende magistratuur die hun ambt opnemen, mogen het eerste jaar na afloop van hun stage niet als enig rechtsprekend magistraat zitting houden.

De indieners van dit wetsvoorstel wijzen erop dat deze tekst strookt met het advies uit 2006 van de Hoge Raad voor de Justitie.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

In verband met dit artikel hoeft geen commentaar te worden gegeven.

Art. 2 en 3

De terminologie van de artikelen 187, § 1, en 188, van het Gerechtelijk Wetboek wordt in overeenstemming gebracht met die welke volgt uit het Verdrag van Bologna. Het spreekt vanzelf dat de uitdrukking “gerechtelijke stage doorgemaakt hebben” in de artikelen 187 en volgende betekent dat de stage “met voldoening doorgemaakt is”.

Aangezien het vereiste aantal jaar ervaring wordt verhoogd van vijf tot twaalf jaar voor de basisbenoemingen in de zittende magistratuur, wordt artikel 187, waarin de vereiste ervaring wordt bepaald om tot vrederechter of rechter in de politierechtkant te worden benoemd, in dezelfde zin aangepast. Hetzelfde geldt voor de benoeming in de functies van plaatsvervangend vrederechter en plaatsvervangend rechter in de politierechtkant.

De vereiste leeftijd om in deze functies te worden benoemd, wordt om dezelfde reden op 35 jaar gebracht.

Alle activiteiten en functies die worden opgesomd in artikel 187, § 2, zijn juridische ervaringen. De op somming wordt vervangen door de vereiste van juridische ervaring.

Art. 4

Aangezien zeven jaar beroepservaring nodig wordt om zich te mogen inschrijven voor het examen inzake beroepsbekwaamheid, moet artikel 190, § 2, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek, krachtens hetwelk de mogelijkheid wordt geboden tot rechter te worden benoemd na de erin opgesomde ambten vijf jaar te hebben

Les nouveaux magistrats du siège qui entreront en fonction ne pourront siéger seuls dans le courant de la première année suivant la fin de leur stage.

Les auteurs de la présente proposition de loi font remarquer que celle-ci est conforme à l'avis du Conseil supérieur de la Justice de 2006.

COMMENTAIRES DES ARTICLES

Article 1er

Cette disposition n'appelle pas de commentaire.

Art. 2 et 3

La terminologie des articles 187, § 1er, et 188 est mise en conformité avec celle qui découle du Traité de Bologne. Il va de soi que les termes “avoir accompli le stage judiciaire” visés aux articles 187 et suivants signifient “avoir accompli avec satisfaction” le stage.

Le nombre d’années d’expérience exigé étant porté de cinq à douze ans pour les nominations de base au siège, l’article 187, qui règle l’expérience requise pour être nommé juge de paix ou juge au tribunal de police, est adapté dans le même sens. Il en est de même pour la nomination aux fonctions de juge de paix suppléant et de juge au tribunal de police suppléant.

L’âge requis pour être nommé suppléant à ces fonctions est porté à 35 ans pour la même raison.

Toutes les activités et fonctions, énumérées au § 2 de l’article 187, ayant pour caractéristique d’être des expériences juridiques, cette énumération est remplacée par l’exigence d’une expérience juridique.

Art. 4

Vu que sept années d’expérience professionnelle seront nécessaires pour pouvoir s’inscrire à l’examen d’aptitude professionnelle, l’article 190, § 2, 2°, du Code judiciaire, qui permet d’être nommé juge après 5 ans d’exercice des fonctions y énumérées, doit être modifié. À défaut, il en résulterait une augmentation

uitgeoefend, worden gewijzigd, want anders zou het vereiste aantal jaar ervaring om tot rechter te worden benoemd, impliciet worden verhoogd.

Het aantal jaar vereiste ervaring bedraagt twaalf jaar, ongeacht de gecumuleerde ervaring op juridisch vlak, behalve voor de personen die een ambt van magistraat vervullen of hebben vervuld.

De ervaring die eerder als magistraat van de rechterlijke orde is verworven in de zittende magistratuur of bij het openbaar ministerie, is per definitie de ideale ervaring om een basisfunctie in de zittende magistratuur uit te oefenen. Daarom wordt de vereiste ervaring beperkt tot drie jaar.

Die bepaling wordt in het algemeen geneutraliseerd door artikel 216bis van het Gerechtelijk Wetboek dat, behoudens de erin opgesomde uitzonderingen, een magistraat verbiedt om binnen drie jaar volgend op de bekendmaking van zijn benoeming tot een ambt als bedoeld in artikel 58bis van het Gerechtelijk Wetboek, te solliciteren voor een nieuw ambt.

Met uitzondering van de uitoefening van het ambt van magistraat van de rechterlijke orde wordt alle ervaring op juridisch vlak gelijkgesteld.

De verschillende als "ervaring" opgesomde functies en activiteiten die in aanmerking worden genomen voor de benoeming, worden vervangen door de verplichting juridische functies te hebben uitgeoefend. Het begrip "juridische functie" behelst de uitoefening van gerechtelijke en van academische of wetenschappelijke functies. Het geheel van functies dat momenteel is opgesomd in artikel 190, kan nog steeds in aanmerking worden genomen.

Hoewel alleen nog rekening wordt gehouden met de ervaring, blijven de aanvullende diploma's en het getuigschrift taalkennis toch bijkomende troeven voor de kandidaten voor een benoeming.

Ingeval een houder van een aanvullend diploma in competitie treedt met andere kandidaten die dit diploma niet bezitten, moet het Instituut voor gerechtelijke opleiding het belang van dit diploma beoordelen ten aanzien van de andere elementen van de cv's van de verschillende kandidaten.

Art. 5

Dit betreft een technische aanpassing. Gelet op de nieuwe indeling van artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek wordt de stage voortaan omschreven in § 2, en niet langer in § 3.

implicite du nombre d'années d'expérience exigé pour être nommé juge.

Le nombre d'années d'expérience requis est de douze ans, quelle que soit l'expérience cumulée dans le domaine juridique, hormis pour ceux qui exercent, ou ont exercé, des fonctions de magistrat.

L'expérience acquise antérieurement comme magistrat de l'ordre judiciaire, que ce soit au siège ou au ministère public, est, par définition, l'expérience idéale pour l'exercice d'une fonction de base au siège. C'est pourquoi, le nombre d'années d'expérience exigé est limité à 3.

Cette disposition sera généralement neutralisée par l'article 216bis du Code judiciaire qui interdit, sauf les exceptions y énumérées, à un magistrat de postuler pour une nouvelle fonction dans les 3 ans qui suivent la publication de sa nomination à une fonction visée à l'article 58bis du Code judiciaire.

Hormis l'exercice des fonctions de magistrat de l'ordre judiciaire, toutes les expériences dans le domaine juridique se valent.

Les différentes fonctions et activités énumérées comme expérience prise en compte en vue de la nomination sont désormais remplacées par l'obligation d'avoir exercé des fonctions juridiques. La notion de fonction juridique recouvre l'exercice de fonctions judiciaires et de fonctions académiques ou scientifiques. L'ensemble des fonctions énumérées actuellement dans l'article 190 peut encore être valorisé.

Bien que seule l'expérience sera encore valorisée, les diplômes complémentaires et le certificat de connaissance linguistique n'en resteront pas moins des atouts supplémentaires pour les candidats à une nomination.

Ainsi, chaque fois qu'un titulaire d'un diplôme complémentaire entrera en concurrence avec d'autres candidats n'ayant pas ce diplôme, l'Institut de formation judiciaire devra apprécier quel est le poids de ce diplôme par rapport aux autres éléments des CV des différents candidats.

Art. 5

Adaptation technique. Suite à la nouvelle division de l'article 259octies, le stage est désormais visé au § 2 et non plus au § 3.

Het feit dat de magistraten verplicht vijf jaar een ambt moeten hebben uitgeoefend bij het parket alvorens te kunnen worden benoemd in de zittende magistratuur, geldt eveneens vooraleer zij kunnen worden benoemd tot vrederechter of rechter in de politierechtbank, hoewel het in de praktijk meestal ervaren leden van de zittende magistratuur zijn die solliciteren voor het ambt van vrederechter of van rechter in de politierechtbank.

Art. 6

Net als in verband met de werkende rechters wordt de juridische ervaring die vereist is om tot plaatsvervarend rechter te worden benoemd, op twaalf jaar gebracht. Hoewel zij niet voltijds rechter zijn, oefenen plaatsvervangende rechters hetzelfde ambt uit als werkende rechters; het is dus niet uitgesloten dat zij als enig rechtsprekend magistraat zitting moeten houden.

Art. 7

Personen die geslaagd zijn voor het examen inzake beroepsbekwaamheid om bij het parket te worden benoemd, moeten voortaan over zeven jaar ervaring beschikken, ongeacht de opgedane ervaring.

Aangezien voortaan tevens zeven jaar ervaring vereist is om zich te mogen inschrijven voor het examen, kunnen de betrokkenen onmiddellijk worden benoemd.

Het begrip "juridische functie" behelst de uitoefening van gerechtelijke en van academische of wetenschappelijke functies. Het geheel van functies dat momenteel is opgesomd in artikel 194, kan nog steeds in aanmerking worden genomen.

Zoals voor de zittende magistratuur, leiden diploma's en getuigschriften inzake taalkennis niet langer tot een vermindering van de vereiste ervaring, maar blijven ze erg nuttig voor de uitoefening van die functies.

Art. 8

Artikel 259bis/9 bepaalt dat voortaan alleen de magistraten die op het tijdstip van inschrijving zeven jaar beroepservaring op juridisch vlak kunnen doen gelden, aan het examen inzake beroepsbekwaamheid mogen deelnemen. Het is de bedoeling inschrijvingen te voorkomen van kandidaten die, hoewel ze belangstelling hebben voor een loopbaan in de magistratuur, het examen inzake beroepsbekwaamheid afleggen zonder zich erop te hebben voorbereid, omdat ze pas enkele jaren later aan de benoemingsvooraarden voldoen.

L'exercice obligatoire de 5 ans de fonctions au parquet imposé aux magistrats avant de pouvoir être nommé au siège est également prévu avant de pouvoir être nommé juge de paix ou juge au tribunal de police bien que, dans les faits, les fonctions de juge de paix ou de juge au tribunal de police sont généralement postulées par des magistrats du siège expérimentés.

Art. 6

L'expérience juridique exigée pour être nommé juge suppléant est, comme pour les juges effectifs, portée à douze ans car, même s'ils ne les exercent pas à temps plein, ils exercent les mêmes fonctions que les juges effectifs et parce qu'ils peuvent être appelés à siéger seuls.

Art. 7

L'expérience exigée des titulaires de l'examen d'aptitude professionnelle pour être nommé au parquet est portée à sept ans, quelle que soit l'expérience accumulée.

Vu qu'il faudra désormais également sept ans pour pouvoir s'inscrire à l'examen, ces derniers pourront être nommés immédiatement.

La notion de fonction juridique recouvre l'exercice de fonctions judiciaires et de fonctions académiques ou scientifiques. L'ensemble des fonctions énumérées actuellement dans l'article 194 peut encore être valorisé.

Tout comme pour le siège, les diplômes et attestations de connaissance linguistique n'entraîneront plus de réduction de l'expérience requise mais restent très utiles pour l'exercice de ces fonctions.

Art. 8

L'article 259bis-9 prévoit désormais que ne pourront participer à l'examen d'aptitude professionnelle que les magistrats qui comptent 7 ans d'expérience professionnelle dans un domaine juridique au moment de l'inscription. L'objectif est d'éviter les inscriptions de candidats qui, bien qu'intéressés par une carrière dans la magistrature, présentent l'examen d'aptitude professionnelle sans s'y être préparés, parce qu'ils ne rempliront les conditions de nomination que quelques années plus tard.

Art. 9

1° De vereiste beroepservaring om te mogen deelnemen aan het vergelijkend toelatingsexamen voor de gerechtelijke stage wordt verhoogd tot drie jaar in plaats van één jaar, zoals thans het geval is.

De indieners wensen aldus de instroom te bevorderen van gemotiveerde juristen die reeds een betere kennis van het recht hebben kunnen verwerven alvorens de stage aan te vangen. Het is redelijk de vereiste ervaring vast te stellen op drie jaar.

Met het oog op hun benoeming tot gerechtelijk stagiair dienen de geslaagde kandidaten in volgorde van voorkeur een aantal plaatsen op te geven waar zij stage willen lopen. Aangezien het een vergelijkend examen is, ligt het voor de hand dat zij die het best gerangschikt zijn vaker hun eerste keuze in de wacht slepen. Hoe verder de geslaagde staat in de rangschikking, des te groter de kans is dat hij vrede moet nemen met zijn tweede of zelfs zijn derde keuze. Thans verkiezen bepaalde personen een jaar te wachten om hun stage aan te vatten, want het jaar daarop krijgen zij voorrang op de geslaagden voor het vergelijkend examen van dat jaar.

Een en ander heeft een aantal nefaste gevolgen. In de eerste plaats kan het ertoe leiden dat de beschikbare plaatsen als gerechtelijk stagiair niet kunnen worden ingevuld. Daarnaast is het mogelijk dat de laatst gerangschikte van een vorig vergelijkend examen, de best gerangschikte van een latere lichting voorbijsteekt.

Derhalve wordt voortaan voorzien in een onderscheid: de personen die slagen maar bij gebrek aan plaatsen niet onmiddellijk tot gerechtelijk stagiair kunnen worden benoemd, blijven voorrang genieten ten aanzien van de personen die geslaagd zijn voor een later vergelijkend examen. De personen die echter wel in aanmerking komen om te worden benoemd, maar aangeven dat zij hun stage nog niet wensen aan te vatten, komen pas na de geslaagden van de volgende examens in aanmerking voor een benoeming. Ingeval verschillende personen die zijn geslaagd voor hetzelfde examen hun indiensttreding wensen uit te stellen, worden zij teruggeplaatst in de volgorde van hun rangschikking.

Bepaalde kandidaat-magistraten beslissen om de eed niet af te leggen en hun indiensttreding met een jaar uit te stellen nadat het besluit waarbij ze worden benoemd tot gerechtelijk stagiair al is ondertekend, omdat zij stage moeten lopen in een andere rechtbank dan die welke zij hadden gehoopt.

Art. 9

1° L'expérience professionnelle requise pour pouvoir participer au concours d'admission au stage judiciaire est portée à trois ans, au lieu d'un an actuellement.

Les auteurs veulent ainsi privilégier l'accès de juristes motivés qui ont déjà pu acquérir une meilleure connaissance du droit avant d'entrer en stage. Il est raisonnable de fixer l'expérience requise à trois ans.

En vue de leur nomination en qualité de stagiaire judiciaire, les lauréats doivent désigner, par ordre de préférence, les endroits où ils souhaitent effectuer leur stage. S'agissant d'un concours, les lauréats les mieux classés obtiendront évidemment le plus souvent leur premier choix. Moins le classement est favorable, plus le lauréat risque de devoir se contenter de son deuxième, voire de son troisième, choix. Certaines personnes préfèrent aujourd'hui attendre un an avant d'entamer leur stage dans la mesure où, l'année suivante, elles seront prioritaires par rapport aux lauréats du concours de l'année.

Cela engendre certains effets pervers. Tout d'abord, cela peut avoir pour conséquence que les places de stagiaire judiciaire disponibles ne soient pas toutes attribuées. En outre, il est possible que le lauréat le moins bien classé d'un concours passe devant le lauréat le mieux classé d'un concours ultérieur.

C'est la raison pour laquelle une distinction est désormais établie: les personnes ayant réussi un concours mais qui, par manque de place, ne peuvent pas être nommées immédiatement en qualité de stagiaire judiciaire continueront à bénéficier de la priorité par rapport aux lauréats d'un concours ultérieur. Par contre, les personnes qui entrent en ligne de compte pour être nommées, mais qui signalent qu'elles ne souhaitent pas encore entamer leur stage, pourront désormais seulement prétendre à une nomination après les lauréats des concours suivants. Si plusieurs lauréats d'une session choisissent de retarder leur entrée en stage, ils seront reportés dans l'ordre de leur classement.

Certains candidats magistrats décident de ne pas prêter serment et de reporter d'un an leur entrée en fonction, après que leur arrêté de nomination comme stagiaire judiciaire a été signé, parce que la juridiction dans laquelle ils doivent effectuer leur stage n'est pas celle espérée.

Dergelijke beslissingen hebben gevolgen:

- een andere geslaagde moet stage lopen op een plaats die hij minder graag wou;
- een rechtscollege dat een stagiair verwachtte, krijgt er uiteindelijk geen (indien het aantal geslaagden lager ligt dan het aantal beschikbare plaatsen).

Aan dergelijke handelwijzen moet paal en perk worden gesteld. Vandaar dat in dergelijke omstandigheden erin wordt voorzien dat de betrokkenen het voordeel van het vergelijkend examen verliest.

2° Het onderscheid tussen de lange en de korte stage wordt geschrapt, om het beeld dat soms wordt opgehangen van het parket en de parketmagistraten te verbeteren.

Voortaan geldt - ongeacht of de kandidaat een functie als magistraat beoogt bij de zittende magistratuur dan wel bij het openbaar ministerie - dat de stagiair een gemeenschappelijke basisopleiding van vierentwintig maanden moet volgen. Na die gemeenschappelijke opleiding zal de stagiair moeten kiezen om zijn stage gedurende twaalf maanden voort te zetten bij de zittende magistratuur dan wel bij de staande magistratuur. De stage bedraagt dus eenvormig drie jaar voor alle stagiairs.

De gemeenschappelijke opleiding omvat een stage van zes maanden bij de FOD Justitie, een stage van zes maanden bij de federale of lokale politie, dan wel een stage van zes maanden of twee periodes van drie maanden, naar keuze, bij een andere gerechtelijke dienst of bij de balie. Die opleiding wordt aangevuld met een opleiding van zes maanden bij het parket en van zes maanden bij de zittende magistratuur.

De stagiair loopt bij voorkeur zes maanden stage bij de federale of de lokale politie. Door die stage krijgt de magistraat inzicht in de werkwijzen van de verschillende politiediensten en kan hij zich rekenschap geven van de omvang en de grenzen van zowel de bevoegdheden als de middelen van de politie.

Wie geopteerd heeft voor de stage bij de zittende magistratuur, moet ook verplicht stage lopen bij de politie, en wel om de volgende redenen:

- de stagiair kan uiteindelijk kiezen voor het parket, hetzij om persoonlijke redenen, hetzij omdat de concurrentie met de magistraten die zijn geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid of voor het

Les conséquences d'un tel comportement sont les suivantes:

- un autre lauréat est contraint d'effectuer son stage à un endroit qu'il convoitait moins;
- une juridiction qui attend l'arrivée d'un stagiaire n'en reçoit finalement pas (si le nombre de lauréats est inférieur au nombre de places disponibles).

Il faut mettre fin à des pratiques de ce genre. C'est la raison pour laquelle il est prévu que, dans de telles circonstances, l'intéressé perd l'avantage du concours.

2° La distinction stage long - stage court est supprimée afin de revaloriser l'image donnée, parfois, au parquet et aux magistrats de parquet.

Désormais, que le candidat souhaite accéder aux fonctions de magistrat du siège ou de magistrat au sein du ministère public, le stagiaire devra suivre une formation de base commune de 24 mois. À la suite de la formation commune, le stagiaire devra faire le choix de poursuivre son stage auprès de la magistrature assise ou auprès de la magistrature debout durant 12 mois. Le stage aura donc une durée unique de 3 ans pour tous les stagiaires.

Cette formation commune comprend un stage de six mois au sein du SPF Justice, de six mois au sein de la police fédérale ou locale, ou un stage de 6 mois ou de deux périodes de 3 mois au choix, au sein d'un autre service judiciaire ou auprès du barreau. Cette formation est complétée par une formation de six mois au sein du parquet et de six mois au sein de la magistrature assise.

Le stagiaire effectuera, de préférence, un stage de six mois au sein de la police fédérale ou locale. Ce stage devra permettre au magistrat de connaître les modes de fonctionnement des différents corps de police, de se rendre compte de l'étendue et des limites tant des pouvoirs de la police que de ses moyens.

Le stage à la police s'impose également pour les aspirants à la magistrature assise, notamment pour les raisons suivantes:

- le stagiaire peut finalement opter pour le parquet, soit pour une question de choix personnel, soit parce que la concurrence des magistrats ayant réussi l'examen d'aptitude professionnelle ou l'examen oral

mondeling evaluatie-examen ertoe leidt dat hij niet zeker is van een benoeming in de zittende magistratuur; het is bijgevolg noodzakelijk dat hij een goede kennis heeft van de politiediensten;

— de stagiair die is benoemd in de zittende magistratuur kan na drie jaar of zelfs na een jaar, overeenkomstig de artikelen 259sexies, § 1, en 80, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, het ambt van onderzoeksrechter uitoefenen; een goede kennis van de politiediensten is terzake even noodzakelijk als voor de uitoefening van het ambt van substituut.

Het oogmerk van de stage “naar keuze” bestaat erin dat de gerechtelijke stagiairs er iets van opsteken dat nuttig is voor de toekomst, dat hun blikveld verruimt. Er wordt evenwel vastgesteld dat sommige stagiairs de externe stage op zoveel mogelijk plaatsen proberen te lopen. Concreet betekent dit dat zij soms amper twee weken op dezelfde stageplaats blijven. Het is onmogelijk iets zinnigs te leren op een dergelijk korte termijn. Derhalve moet het aantal instellingen waarin de externe stage kan worden gelopen, in principe worden beperkt.

De commissies voor de evaluatie van de stage behouden de mogelijkheid ermee in te stemmen dat de stage wordt opgesplitst in meer dan een of twee periodes indien het voorstel voor een aanvullende stage van groot belang is voor een toekomstig magistraat.

Aangezien de balie een van de beste leerscholen voor de toegang tot de magistratuur is en blijft — het Arbitragehof heeft zulks overigens onderstreept in diverse arresten — kan de externe stage geheel of gedeeltelijk bij de balie worden gelopen.

De gerechtelijk stagiair die stage loopt bij de balie zal er meer bepaald worden ingezet voor de juridische bijstand. Hij neemt deel aan de sectievergaderingen onder leiding van de stafhouder of van de advocaat die verantwoordelijk is voor de juridische bijstand.

Aangezien die stagiairs niet het statuut van advocaat hebben en niet in de plaats mogen treden van advocaten, zullen met de Orde van Vlaamse Balies (OVB) en de *Ordre des barreaux francophones et germanophone de Belgique* (OBFG) protocollen worden gesloten opdat de werkzaamheden van de gerechtelijke stagiairs duidelijk worden omschreven en zij tijdens deze stage behoorlijk worden begeleid.

De commissies voor de evaluatie van de stage, die er onder meer mee zijn belast de voorstellen inzake

d'évaluation fait qu'il n'est pas assuré d'être nommé au siège; il est donc nécessaire qu'il ait une bonne connaissance des services de police.

— le stagiaire nommé au siège pourra, après trois ans ou même après une année, conformément aux articles 259sexies, § 1er, et 80, alinéa 2, du Code judiciaire, exercer des fonctions de juge d'instruction, pour lesquelles une bonne connaissance des services de police est tout aussi nécessaire que pour exercer la fonction de substitut.

L'objectif du stage “au choix” est que les stagiaires judiciaires en retirent quelque enseignement qui puisse leur être utile à l'avenir, qu'il élargisse leurs horizons. Or, on constate que certains stagiaires cherchent à effectuer un stage externe dans un maximum d'endroits. Concrètement, cela signifie qu'ils restent parfois à peine 2 semaines au même endroit. Il est cependant impossible d'en retirer un enseignement sensé en si peu de temps. C'est pourquoi, le nombre d'instances où le stage externe peut être accompli doit, en principe, être limité.

Les commissions d'évaluation garderont la possibilité d'approuver que le stage soit fractionné en plus d'une ou de deux périodes lorsque la proposition de stage supplémentaire présente un intérêt majeur pour un futur magistrat.

Le barreau restant une des meilleures écoles pour accéder à la magistrature (comme l'a d'ailleurs souligné la Cour d'arbitrage dans plusieurs arrêts), le stage externe pourra y être effectué en tout ou en partie.

Le stagiaire judiciaire qui effectuera un stage au barreau y sera plus particulièrement affecté à l'aide juridique. Il participera aux réunions de colonnes sous la supervision du bâtonnier ou de l'avocat responsable de l'aide juridique.

Ces stagiaires n'ayant pas le statut d'avocat et ne pouvant se substituer à des avocats, des protocoles seront conclus avec l'*Ordre des barreaux francophones et germanophones de Belgique* (OBFG) et l'*Ordre van Vlaamse Balie* (OVB) pour que l'activité des stagiaires judiciaires soit clairement circonscrite et pour qu'ils soient parfaitement encadrés durant ce stage.

Les commissions d'évaluation du stage, qui ont notamment pour mission d'approuver les propositions

externe stage goed te keuren, zullen uiteraard alleen aanvaarden dat stagiairs die niet bij de balie zijn ingeschreven, daar externe stage lopen.

Voortaan wordt bijzonder belang gehecht aan de opleiding van de stagiair buiten de rechterlijke orde.

Ongeacht de ervaring die werd opgedaan tijdens de vereiste drie jaar beroepservaring voorafgaand aan de inschrijving voor het vergelijkend examen, kan de stage nog efficiënter worden gemaakt door een verplichte stage bij de Federale Overheidsdienst Justitie. Dit departement is betrokken bij de uitwerking van diverse takken van het recht (strafzaken, burgerlijke zaken, handelszaken,...). Het is belangrijk dat een magistraat die per definitie de wetgeving moet uitleggen en doen naleven, weet hoe de wetgeving wordt uitgewerkt. Een stage bij de FOD Justitie biedt de mogelijkheid de toekomstige magistraat de vele bevoegdheden en de heel uiteenlopende werking van het departement en de werking van Justitie te leren; aldus kan de betrokken stage lopen bij de drie directoraten-generaal van de FOD Justitie, te weten Wetgeving, Rechterlijke Organisatie en EPI (tenuitvoerlegging van de vrijheidsberovende straffen en maatregelen), maar ook in de diensten onder het rechtstreeks gezag van de minister van Justitie (het NICC en de Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid).

De stagiair zal vervolgens 6 maanden stage lopen bij het parket en 6 maanden bij de zittende magistratuur.

Op basis van die gemeenschappelijke stage van 24 maanden kunnen de stagiairs met kennis van zaken beslissen of ze kiezen voor een loopbaan bij het openbaar ministerie dan wel voor een ambt als rechter bij een hof of een rechtbank, en verwerven ze een vollediger kennis van de gerechtelijke wereld.

Idealiter moet de stage bij de zittende magistratuur de stagiair de mogelijkheid bieden zich de werking van de verschillende kamers van een rechtbank eigen te maken. Een stage bij een rechtbank van eerste aanleg moet idealiter een stage bij een burgerlijke kamer, een correctionele kamer en een jeugdkamer omvatten.

Een stage bij een strafuitvoeringsrechtbank wordt eveneens aanbevolen.

Wat de stage bij het openbaar ministerie betreft, blijft het mogelijk een deel van de stage te lopen bij een greffie of een parketsecretariaat, hoewel zulks niet langer vermeld zal zijn in artikel 259octies.

de stage externe, n'accepteront, logiquement, que le stage externe soit accompli au barreau que pour les stagiaires qui n'y ont pas été inscrits.

Une place importante est désormais donnée à la formation du stagiaire en dehors de l'ordre judiciaire.

Quelle que soit l'expérience acquise au cours des trois années d'expérience professionnelle exigées avant de pouvoir s'inscrire au concours, le stage peut encore être rendu plus performant en prévoyant un passage obligatoire auprès du Service public fédéral Justice. Ce département participe à l'élaboration de domaines variés du droit (matières pénales, civiles, commerciales,...). Il est important, pour un magistrat appelé, par définition, à interpréter et faire respecter la législation, de maîtriser les processus d'élaboration de la loi. Un passage par le département de la Justice permettra de montrer au futur magistrat l'étendue des compétences du département, le fonctionnement de la Justice dans tous ses aspects, notamment au sein des trois directions générales du SPF Justice, à savoir la législation, l'organisation judiciaire et l'exécution des peines et mesures mais aussi au sein des services placés sous l'autorité directe du ministre de la Justice (l'Institut national de criminalistique et de criminologie - INCC et le service de la politique criminelle).

Le stagiaire effectuera ensuite 6 mois de stage au sein du parquet et 6 mois de stage au sein de la magistrature assise.

Ce stage commun de 24 mois permettra aux stagiaires de décider, en connaissance de cause, de se diriger vers le ministère public ou vers le métier de juge au sein d'une cour ou d'un tribunal et leur garantira l'acquisition d'une connaissance plus complète du monde judiciaire.

Idéalement, le stage au siège doit permettre au stagiaire de se familiariser avec le fonctionnement des différentes chambres qui composent un tribunal. Ainsi, un stage dans un tribunal de première instance doit-il idéalement comporter un passage par une chambre civile, une chambre correctionnelle et une chambre de la jeunesse.

Un passage par un tribunal de l'application des peines est également recommandé.

Concernant le stage auprès du ministère public, bien que l'article 259octies n'en fera plus mention, il sera toujours possible d'effectuer une partie du stage dans un greffe ou dans un secrétariat de parquet.

De bestaande regeling gaat gepaard met enkele moeilijkheden inzake de organisatie van de theoretische opleiding van de stagiairs, die over de volledige duur van de stage is gespreid.

De bevoegdheid om te bepalen in welke volgorde de verschillende onderdelen van de stage verlopen, wordt deels toegekend aan de commissies voor de evaluatie van de stage. Het verdient inderdaad de voorkeur te opteren voor een soepele maatregel, want het jaarlijks aantal op te leiden stagiairs mag de instellingen waar zij stage lopen, niet desorganiseren. Er moet hoe dan ook worden voorkomen dat de voorgestelde hervorming ertoe leidt dat stagiairs een of meer onderdelen van de stage moeten lopen bij instellingen die hun opleiding niet correct kunnen garanderen.

3° De stagiair die een aanvullende externe stage wenst te lopen, moet aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage een met redenen omkleed voorstel ter goedkeuring voorleggen.

4° De opleiding wordt vervolgd met een stage van twaalf maanden bij het parket of bij de zittende magistratuur. De stagiair zal dus uiteindelijk achttien maanden stage hebben gelopen bij de instelling waar hij zijn loopbaan wenst voort te zetten. Op die manier is hij sneller inzetbaar en beschikt hij bij het opnemen van zijn functie over een ruimere ervaring en een betere kennis van zijn werkveld.

Om de komst van de stagiair zo goed mogelijk te organiseren, stelt de stagiair de commissie voor de evaluatie van de stage vóór het eind van zijn drieëntwintigste stagemaand in kennis van zijn keuze voor de zittende magistratuur dan wel het openbaar ministerie.

5° Bijzondere aandacht wordt besteed aan de harmonisatie van de stage. Derhalve worden de stage-meesters aangewezen in de rechtscolleges onder de magistraten die binnen een jaar na hun aanwijzing een gecertificeerde opleiding moeten volgen.

Die uitgebreidere ervaring moet echter nog worden vervolledigd met een periode van één jaar waarin de magistraat die zijn stage zal hebben voltooid, slechts in een kamer met drie rechters zitting mag houden.

De bij het openbaar ministerie aangewezen stage-meester stelt het stagerapport op over de achttien maanden stage bij dat openbaar ministerie.

De bij de zittende magistratuur aangewezen stage-meester stelt het stageverslag op met betrekking tot de achttien maanden stage bij de zittende magistratuur.

Le système actuel pose quelques difficultés d'organisation de la formation théorique des stagiaires, qui est répartie sur toute la durée du stage.

La compétence de fixer l'ordre dans lequel les différentes étapes du stage se succèderont est pour partie attribuée aux commissions d'évaluation de stage. Il s'agit en effet d'opter pour une mesure souple, car le nombre de stagiaires à former chaque année ne doit pas désorganiser les institutions appelées à les accueillir. Il faut éviter à tout prix que la réforme proposée ait pour conséquence que, pendant une (ou plusieurs) partie(s) du stage, les stagiaires soient accueillis dans des institutions dans lesquelles leur formation ne peut pas être assurée correctement.

3° Le stagiaire qui souhaite effectuer un stage externe supplémentaire devra soumettre une proposition motivée à l'approbation de la commission d'évaluation de stage compétente.

4° La formation sera poursuivie pendant douze mois auprès du parquet ou de la magistrature assise. Le stagiaire aura donc, finalement, effectué 18 mois de stage au sein de l'institution dans laquelle il souhaite poursuivre sa carrière. Ceci lui permettra d'être plus rapidement opérationnel et d'entrer dans sa fonction avec une expérience plus large et une meilleure connaissance du terrain qui l'entoure.

Afin d'organiser au mieux l'arrivée du stagiaire, celui-ci informera, avant la fin de son 23e mois de stage, la commission d'évaluation du stage de son choix d'opter pour le siège ou le parquet.

5° Une attention particulière sera accordée à l'harmonisation du stage. C'est pourquoi, les maîtres de stage seront désignés au sein des juridictions parmi les magistrats qui devront suivre une formation certifiée en la matière dans l'année de leur désignation.

Néanmoins, cette expérience élargie devra être complétée par un suivi d'un an durant lequel le magistrat qui aura terminé son stage ne pourra siéger que dans une chambre à 3 juges.

Le maître de stage désigné au sein du parquet rédigera le rapport de stage relatif aux dix-huit mois de stage effectués au parquet.

Le maître de stage désigné au siège rédigera le rapport de stage relatif aux dix-huit mois de stage effectués au siège.

Aangezien de uitoefening van de taak als stagemeester veronderstelt dat een specifieke opleiding is gevolgd, worden de stagemeesters ambtshalve aangewezen als plaatsvervangend stagemeester voor andere rechtbanken van het rechtsgebied van het hof van beroep.

De opleiding van de stagemeesters is vier jaar geldig, met andere woorden gedurende de duur van hun aanwijzing. Daarna kan de stagemeester die gunstig werd geëvalueerd, zijn taak blijven uitoefenen op voorwaarde dat hij opnieuw een opleiding volgt.

Behalve in uitzonderlijke omstandigheden zullen de stagemeesters worden geëvalueerd op het einde van de periode waarin hun aanwijzing geldig is. Voor het overige geschieft de evaluatie door het bevoegde comité voor de evaluatie van de stage, volgens de procedure die geldt voor de evaluatie van de mandaten, op grond van specifieke criteria die worden bepaald bij koninklijk besluit.

Aangezien het Gerechtelijk Wetboek de stagiair de mogelijkheid biedt zich kandidaat te stellen zes maanden vóór het einde van de stage, is erin voorzien dat de stagiair de stagemeester onmiddellijk op de hoogte brengt van zijn kandidaatstelling, zodat de stagemeester die voor hetzelfde ambt solliciteert van zijn taak kan worden ontlast; aldus wordt een eventueel belangengenconflict tussen de stagemeester en de stagiair voorkomen.

Aan de aanstelling van de stagemeester kan vervroegd een einde worden gemaakt indien hij zich niet plichtsgetroouw van zijn taak kwijt.

6° Naast het verslag dat de stagiair zelf opstelt, worden de rapporten in verband met de stage bij de FOD Justitie, de federale of lokale politie en/of de stage "naar keuze" rechtstreeks door de dienst waarin stage wordt gelopen, opgesteld.

De dienst waar stage wordt gelopen, stelt op het einde van de stageperiode de stagerapporten op, aan de hand van een standaardformulier.

Voor de stage van zes maanden bij de FOD Justitie of de politie wordt een enkel rapport opgesteld.

Naargelang de stagiair de externe stage "naar keuze" van zes maanden al dan niet heeft verdeeld, zijn een of meer rapporten vereist.

Bijzondere omstandigheden kunnen verantwoorden dat de stagemeester een tussentijds rapport opstelt. De stagiair kan zijn opmerkingen meedelen aan de stagemeester binnen 10 dagen te rekenen van de ontvangst van het rapport.

Compte tenu de ce que, pour pouvoir exercer les fonctions de maître de stage, il faut avoir suivi une formation spécifique, les maîtres de stage sont d'office désignés maîtres de stage suppléants pour d'autres juridictions du ressort de la cour d'appel.

La formation des maîtres de stage est valable 4 ans, soit pendant la durée de sa désignation. Au-delà, le maître de stage qui a été évalué positivement peut continuer à exercer ces fonctions à condition de suivre à nouveau une formation.

Sauf circonstances exceptionnelles, les maîtres de stage seront évalués à la fin de la période de validité de leur désignation. Pour le reste, l'évaluation sera effectuée par le comité d'évaluation compétent, et selon la procédure prévue pour l'évaluation des mandats, sur la base de critères spécifiques qui seront fixés par arrêté royal.

Comme le Code judiciaire offre au stagiaire la possibilité de postuler dans les 6 mois précédant la fin du stage, il est prévu que, en vue d'éviter un éventuel conflit d'intérêts entre le maître de stage et le stagiaire, le stagiaire informe immédiatement le maître de stage de sa candidature, afin que le maître de stage qui postule la même place soit déchargé de cette fonction.

Il peut être mis fin à la désignation du maître de stage anticipativement si celui-ci ne s'acquitte pas concientieusement de sa tâche.

6° En plus du compte rendu rédigé par le stagiaire lui-même, les rapports relatifs au stage au SPF Justice, à la police fédérale ou locale et/ou au stage "au choix" seront rédigés directement par le service accueillant.

Les rapports de stage sont rédigés sur base d'un formulaire type par le service accueillant à la fin de la période du stage.

Un seul rapport sera rédigé pour les six mois de stage au SPF Justice ou à la police.

Selon que le stagiaire aura ou non fractionné le stage externe "au choix" de 6 mois, un ou plusieurs rapports seront nécessaires.

Des circonstances particulières peuvent justifier qu'un rapport intermédiaire soit établi par le maître de stage. Le stagiaire peut transmettre ses remarques au maître de stage dans les 10 jours de la réception du rapport.

De Nederlandstalige en de Franstalige commissie voor de evaluatie van de stage krijgen uitgebreidere bevoegdheden om bij de evaluatie van de stagemeesters te worden betrokken. De stagemeesters die ten minste ten dele belast zijn met de praktische opleiding in de rechtscolleges bezorgen de stagerapporten en de opmerkingen van de stagiair aan de bevoegde commissie.

Een kopie van de rapporten en van de eventuele opmerkingen van de stagiair wordt bezorgd aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

Aangezien de commissie voor de evaluatie van de stage belast is met de follow-up van de stage, kan zij tevens een bijkomend tussentijds rapport vragen. Zij kan de minister van Justitie voorstellen de stagiair een andere stageplaats op te leggen, wanneer zij bijvoorbeeld van oordeel is dat de stagiair zich prettiger zou voelen in een arbeidsgerecht of in een kleinere rechbank. De aanwijzing van een andere stageplaats is alleen mogelijk nadat de betrokken korpschefs zijn geraadpleegd.

Ingeval de commissie vaststelt dat de stagiair ongeschikt is, stelt de commissie de minister van Justitie voor de stage te beëindigen. De minister van Justitie neemt de definitieve beslissing om de stage te beëindigen. Deze ernstige maatregel moet met redenen worden omkleed en de rechten van verdediging in acht nemen.

Ingeval de commissie de minister van Justitie voorstelt de stageplaats te wijzigen dan wel de stage te beëindigen, worden alle stagerapporten en de opmerkingen van de stagiair bij dat voorstel gevoegd.

De verschillende onderdelen van de externe stage kunnen niet als minder belangrijk worden beschouwd: zij bieden inzonderheid de mogelijkheid na te gaan of de stagiair een algemeen beeld heeft verworven van het gerechtelijke en institutionele bestel waarin hij zal moeten functioneren.

Thans worden de stagerapporten met grote tussenpozen opgesteld. Voortaan zal bij wet worden geëist dat om de drie maanden een stagerapport wordt opgesteld om de evolutie van de gerechtelijk stagiair beter op te volgen. In het kader van de huidige korte stage wordt het profiel van de gerechtelijk stagiair thans opgemaakt op het einde van de stageperiode, zodat slechts weinig of geen informatie wordt verstrekt over de wijze waarop de betrokkenen geëvolueerd is.

De stagerapporten zijn soms heel uiteenlopend in zake structuur en inhoud.

Les commissions d'évaluation du stage francophone et néerlandophone verront leurs compétences être étendues en vue de leur participation à l'évaluation des maîtres de stage. Les maîtres de stage qui seront au moins en partie chargés de la formation pratique en juridiction enverront les rapports de stage et les observations du stagiaire à la commission compétente.

Une copie des rapports et des éventuelles observations du stagiaire est transmise à la commission d'évaluation du stage compétente.

Parce qu'elle est chargée du suivi du stage, la commission d'évaluation du stage peut également demander un rapport supplémentaire intermédiaire. Elle peut proposer au ministre de la Justice une autre affectation du stagiaire lorsqu'elle estime que, par exemple, ce dernier serait plus à l'aise dans une juridiction du travail ou dans une juridiction de taille plus modeste. Un changement d'affectation ne peut se faire qu'après avoir consulté les chefs de corps concernés.

Lorsqu'elle constate que le stagiaire ne convient pas, la commission propose au ministre de la Justice de mettre fin au stage. C'est au ministre de la Justice qu'appartient la décision finale de mettre fin au stage. Cette mesure grave doit être motivée et respecter les droits de la défense.

Lorsque la commission adresse au ministre de la Justice une proposition de changement d'affectation ou lorsqu'elle propose de mettre fin au stage, elle y joint l'ensemble des rapports de stage et les observations du stagiaire.

Les différentes étapes du stage externe ne peuvent être considérées comme secondaires. Elles permettront, notamment, de vérifier si le stagiaire a acquis une vision globale du système judiciaire et institutionnel dans lequel il va devoir s'intégrer.

Aujourd'hui, les rapports de stage sont rédigés à longs intervalles. Désormais, la loi exige qu'un rapport de stage soit rédigé tous les 3 mois, afin de mieux suivre l'évolution du stagiaire judiciaire. Dans le cadre de l'actuel stage de courte durée, le profil du stagiaire judiciaire est aujourd'hui dressé à l'approche de la fin de son stage, ce qui ne permet d'obtenir que peu, ou pas, de renseignements quant à la manière dont il a évolué.

Les rapports de stage présentent parfois de grandes divergences, tant sur le plan de la structure que du contenu.

Bepaalde rapporten zijn heel minimalistisch, andere dan weer heel exhaustief. Daaruit volgt dat het lezen, vergelijken en evalueren van de rapporten heel veel tijd in beslag nemen.

De invoering van een standaardformulier zal de beoordeling van de rapporten vlotter doen verlopen. De aanwending van een standaardformulier biedt de volgende voordelen:

- het rapport wordt steeds volgens hetzelfde schema opgesteld;
- het biedt de waarborg dat de stagemeester zich uitspreekt over bepaalde belangrijk aspecten om een kandidaat te evalueren.

Nadat het advies van het Instituut voor gerechtelijke opleiding is ingewonnen, stelt de minister van Justitie het standaardformulier vast op grond waarvan de stagerapporten voortaan worden opgesteld.

Het verslag dat de stagiair aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage zal bezorgen, wordt niet opgesteld op grond van het bij besluit vastgestelde standaardformulier. De stagiair bepaalt zelf vrij de inhoud van dat verslag. Aan de hand van dat verslag kunnen de commissies zich een beter beeld vormen van het door de stagiair verrichte werk.

Ten slotte wordt ten vroegste zes maanden vóór het einde van de stage een definitief syntheserapport opgesteld. Die termijn van zes maanden houdt verband met de mogelijkheid die de stagiair wordt geboden om in de loop van dat tijdvak te solliciteren.

De stagiair kan opmerkingen formuleren in verband met het voormelde rapport.

Een kopie van dat rapport en van de opmerkingen van de stagiair wordt bezorgd aan de minister van Justitie.

Dat rapport is van wezenlijk belang, aangezien de inhoud ervan dienstig is om de benoeming van de stagiair met redenen te omkleden, dan wel om te begrijpen waarom hij niet voor deze of gene openstaande plaats is voorgedragen.

Een eindrapport waarin bijvoorbeeld voorbehoud wordt gemaakt inzake een rechtstreekse toegang tot de zittende magistratuur, zal er logischerwijze toe leiden dat de stagiair weinig kans heeft zijn loopbaan in de magistratuur te beginnen als rechter in de rechtbank van eerste aanleg.

Certains rapports sont très minimalistes alors que d'autres sont très exhaustifs. Il en résulte que la lecture, la comparaison et l'évaluation, des rapports prennent beaucoup de temps.

L'introduction d'un formulaire type facilitera l'appréciation des rapports. L'utilisation d'un formulaire type offre les avantages suivants:

- le rapport est toujours établi selon le même schéma;
- il garantit que le maître de stage se prononcera sur certains éléments importants pour évaluer un candidat.

Le formulaire type sur base duquel les rapports de stage devront dorénavant être rédigés sera établi par le ministre de la Justice, après consultation de l'Institut de formation judiciaire.

Le compte rendu que le stagiaire adressera à la commission d'évaluation du stage compétente ne sera pas rédigé sur base du formulaire type fixé par arrêté. Le stagiaire déterminera lui-même, librement, le contenu de ce compte rendu. Ce compte rendu permettra aux commissions de se faire une meilleure idée sur le travail accompli par le stagiaire.

Enfin, un rapport de synthèse final est rédigé au plus tôt dans les six mois précédant la fin du stage. Ce délai de six mois est à mettre en rapport avec la possibilité qu'ont les stagiaires de postuler durant cette période.

Le stagiaire pourra émettre des observations à l'égard de ce rapport.

Copie de ce rapport, et des observations du stagiaire, est adressée au ministre de la Justice.

Ce rapport est essentiel car son contenu servira pour la motivation de la nomination du stagiaire ou pour comprendre pourquoi il n'est pas présenté à telle ou telle place vacante.

Ainsi, un rapport final qui contiendrait des réserves, par exemple pour un accès direct au siège, ne devrait, logiquement, laisser que peu de chances à un stagiaire de commencer sa carrière de magistrat comme juge au tribunal de première instance.

De commissie voor de evaluatie van de stage kan geen negatief eindrapport uitbrengen, tenzij tijdens de laatste drie maanden van de stage die voorafgaan aan de uitwerking van dat rapport, bijzondere feiten die zijn bevestigd, ontdekt of gebeurd, dermate ernstig zijn dat op dat tijdstip een einde wordt gemaakt aan de stage.

7° Alleen de minister van Justitie, en niet de commissie voor de evaluatie van de stage, kan een einde maken aan de stage na een negatief eindrapport.

Ingeval de stagiair vooraf geenszins werd gewaarschuwd, mag de commissie voor de evaluatie van de stage geen evaluatie uitbrengen die op zich en zonder dat sprake is van een van de voormelde gevallen, de kansen van de stagiair om ooit magistraat te worden, ernstig in het gedrang zou brengen.

Teneinde te voorkomen dat gevallen blijven bestaan waarin stagiairs niet worden benoemd na twee verlengingen van de stage, ondanks de betere opleiding van de stagiairs, wordt er voortaan in voorzien dat de stage met ten hoogste twee jaar kan worden verlengd.

De verlenging van de stage met vier periodes van zes maanden is geen recht, maar een mogelijkheid waarvan de minister van Justitie alleen gebruik kan maken, voor zover de stagiair voldoende heeft gesolliciteerd.

De overheid hoeft niet de gevolgen te dragen van keuzes die de stagiair om persoonlijke of familiale redenen heeft gemaakt.

In zijn arrest nr. 157092 van 29 maart 2006 ("arrest-Sury") verwierp de Raad van State het verzoekschrift houdende opschorting van de beslissing geen tweede verlenging toe te kennen aan een stagiaire die niet had gesolliciteerd voor alle openstaande plaatsen waar zij voor in aanmerking kon komen. De Raad van State is derhalve van oordeel dat de minister van Justitie, op straffe van schending van artikel 259octies, § 6, van het Gerechtelijk Wetboek niet de keuze had de stage al dan niet te verlengen.

De verlenging van de stage wordt geval per geval behandeld, op grond van een redelijke vergelijking van het aantal openstaande plaatsen waar de kandidaat voor had kunnen solliciteren, met het aantal plaatsen waar de stagiair voor heeft gesolliciteerd.

Wordt van de stagiair die de lange stage heeft gelopen om bij het openbaar ministerie aan de slag te gaan, immers niet verwacht dat hij stelselmatig solliciteert voor alle openstaande plaatsen bij het openbaar ministerie?

La commission d'évaluation du stage ne pourra rendre un rapport final négatif que pour autant que des événements particuliers, qui se sont confirmés, qui ont été détectés ou se sont passés au cours des trois derniers mois de stage qui précédent l'élaboration de ce rapport, justifient par leur gravité qu'il soit mis fin au stage à ce moment-là.

7° Seul le ministre de la Justice, et non la commission d'évaluation du stage, pourra mettre fin au stage suite à un rapport final négatif.

Si aucune mise en garde n'a été adressée au stagiaire auparavant, la commission d'évaluation du stage ne pourra émettre une évaluation qui, à elle seule et sans que l'on soit dans l'un des cas visé ci-dessus, viendrait sérieusement mettre à mal les chances du stagiaire de devenir un jour magistrat.

En vue d'éviter que ne subsistent encore des cas dans lesquels des stagiaires ne seront pas nommés après deux prolongations de stage, et ce malgré la meilleure formation des stagiaires, il est désormais prévu que le stage peut être prolongé de maximum deux ans.

La prolongation du stage de 4 périodes de 6 mois n'est pas un droit mais une possibilité qui ne sera utilisée par le ministre de la Justice que pour autant que le stagiaire ait suffisamment postulé.

Il n'appartient pas à l'autorité de supporter les choix guidés par des convenances personnelles ou familiales des stagiaires.

Par un arrêt *Sury* n°157092 du 29 mars 2006, le Conseil d'État a rejeté la demande de suspension de la décision de ne pas accorder une seconde prolongation à une stagiaire qui n'avait pas postulé pour tous les emplois vacants pour lesquels elle pouvait entrer en ligne de compte. Le Conseil d'État estime dès lors que le ministre de la Justice n'avait pas, sous peine de violer l'article 259octies, § 6, du Code judiciaire, le choix de prolonger ou non le stage.

La prolongation du stage est examinée au cas par cas, sur base d'une comparaison raisonnable entre, d'une part, le nombre de places vacantes pour lesquelles le candidat aurait pu postuler et, d'autre part, le nombre de places pour lesquelles le stagiaire a postulé.

Ainsi n'est-il pas attendu d'un stagiaire qui a fait le stage en vue d'accéder au parquet qu'il postule systématiquement pour toutes les places vacantes au parquet.

Het wetsvoorstel mag geen bepaling omvatten die waarborgt dat de stagiair die voldoende heeft gesolliciteerd, op het einde van de stage of na de verlenging ervan automatisch wordt benoemd, aangezien artikel 151 van de Grondwet de Hoge Raad voor de Justitie de bevoegdheid verleent een kandidaat voor benoeming voor te dragen. Het automatische recht op benoeming van de stagiairs zou overigens de gelijkheid tussen de kandidaat-magistraten in het gedrang brengen.

8° Dit punt betreft technische aanpassingen.

9° Gelet op de huidige tekst van 259*octies* van het Gerechtelijk Wetboek, kan aan de gerechtelijk stagiair alleen het beginsalaris als ambtenaar van de laagste graad van niveau A uitgekeerd worden. Hij komt niet in aanmerking voor de tussentijdse verhogingen die de ambtenaar in zijn salarisschaal ontvangt.

Met de in uitzicht gestelde aanpassing verkrijgt de betrokkenen de toekenning van de tussentijdse verhogingen, berekend op het aantal jaren dat hij de hoedanigheid van gerechtelijk stagiair heeft gehad.

Er kan tevens rekening worden gehouden met de voorafgaande drie jaar ervaring die vereist is om aan het vergelijkend examen te mogen deelnemen.

Tijdens de eventuele verlengingen van de stage wordt het salaris van de stagiair vastgesteld in salaris-schaal A21.

Art. 10

Na het verstrijken van het jaar dat volgt op de indienstneming van de jonge magistraten wordt getoetst of zij bekwaam zijn om datgene dat zij hebben aangeleerd, in de praktijk toe te passen.

Op grond van artikel 259*novies* van het Gerechtelijk Wetboek zal de Koning, op voorstel van het Instituut voor gerechtelijke opleiding, bijkomende specifieke criteria bepalen die zullen worden aangewend bij de eerste periodieke evaluatie van de magistraten.

Ook zullen specifieke criteria worden bepaald in verband met de evaluatie van de taak als stagemeester.

De commissies voor de evaluatie van de stage worden belast met de follow-up van de gerechtelijke stagiairs die stage lopen op het tijdstip van de volledige inwerkingtreding van de wet.

La proposition de loi ne peut prévoir une disposition qui assurerait, à la fin du stage ou après sa prolongation, une nomination automatique au stagiaire ayant suffisamment postulé car l'article 151 de la Constitution attribue au Conseil supérieur de la Justice une compétence de présentation d'un candidat à une nomination. Le droit automatique à la nomination des stagiaires porterait également atteinte à l'égalité des candidats magistrats.

8° Adaptation technique.

9° Tel que l'article 259*octies* du Code judiciaire est actuellement rédigé, seul le traitement minimum du fonctionnaire du grade le moins élevé du niveau A peut-être alloué au stagiaire judiciaire. Il ne peut pas bénéficier des augmentations intercalaires que le fonctionnaire perçoit dans son échelle.

Suite à cette modification, les années passées en qualité de stagiaire judiciaire donneront droit à l'octroi des augmentations intercalaires.

Les trois années d'expérience préalable exigées pour pouvoir participer au concours peuvent également être valorisées.

Pendant les éventuelles périodes de prolongation du stage, le traitement du stagiaire est déterminé dans l'échelle de traitement A21.

Art. 10

Au terme de l'année qui suivra leur entrée dans la magistrature, l'aptitude des jeunes magistrats à appliquer ce qui leur aura été enseigné sera vérifiée.

Sur base de l'article 259*novies* du Code judiciaire, le Roi déterminera, sur proposition de l'Institut de formation judiciaire, des critères spécifiques supplémentaires qui seront utilisés lors de la toute première évaluation périodique des magistrats.

Des critères spécifiques seront également adoptés pour l'évaluation des fonctions de maître de stage.

Le suivi des stagiaires judiciaires, dont le stage est en cours lors de l'entrée en vigueur complète de la loi, sera assuré par les commissions d'évaluation du stage.

Daartoe krijgen zij een stagerapport na elke periode van drie maanden van het gedeelte van de stage dat nog moet worden gelopen. De korpschefs zullen het bij het koninklijk besluit bepaalde formulier gebruiken.

Aangezien het vigerende artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek niet voorziet in een afzonderlijk stagerapport voor het deel van de eventuele stage "naar keuze", is de stagiair die wordt benoemd vóór de inwerkingtreding van de wet en die dat deel van de stage niet zou hebben voltooid, niet verplicht een verslag op te stellen. De dienst waar de betrokken stage bij loopt, is evenmin verplicht een rapport op te stellen. Het rapport dat wordt opgesteld door de op grond van het vigerende artikel 259octies aangewezen stagemeester, heeft betrekking op die periode.

De stagerapporten die de stagemeesters hebben opgesteld vóór de inwerkingtreding van de wet, worden eveneens bezorgd aan de commissies voor de evaluatie van de stage.

Aangezien de gerechtelijke stagiairs in dienst treden op 1 oktober en de eedafleggingen dezelfde dag plaatsvinden, zullen alle in 2014 benoemde gerechtelijke stagiairs aan hetzelfde stelsel worden onderworpen.

Art. 11

In verband met dit artikel hoeft geen commentaar te worden gegeven.

Art. 12

Er dient te worden voorkomen dat op de datum van de volledige inwerkingtreding van de wet een stelsel bestaat waarbij de stagiairs wier stage aan de gang is, niet kunnen worden gevaloriseerd, maar dat tegelijkertijd een ander stelsel bestaat waarbij zowel de vereiste ervaring om aan het examen te mogen deelnemen, als het aantal stagejaren in aanmerking worden genomen.

Teneinde het verschil tussen beide stelsels te verkleinen, zal rekening worden gehouden met het jaar ervaring dat thans vereist is om te mogen deelnemen aan het examen, alsook met het aantal stagejaren.

Art. 13

Hoewel de indeling van de eerste twaalf maanden van de stage in de wet zelf wordt bepaald, zal de bepaling van de verdere indeling van de stage worden

Pour ce faire, celles-ci recevront, pour la partie du stage restant à accomplir, un rapport de stage après chaque période de 3 mois. Les chefs de corps utiliseront le formulaire fixé par arrêté royal.

Vu que l'actuel article 259octies du Code judiciaire ne prévoit pas de rapport de stage distinct pour la partie de l'éventuel stage "au choix", il n'y a pas d'obligation pour le stagiaire nommé avant l'entrée en vigueur de la loi, qui n'aurait pas terminé cette partie du stage, de rédiger un compte rendu. De même, le service accueillant n'est pas obligé de rédiger un rapport. Le rapport rédigé par le maître de stage, désigné sur base de l'actuel article 259octies, couvrira cette période.

Les commissions d'évaluation du stage recevront également les rapports de stage rédigés par les maîtres de stage avant l'entrée en vigueur de loi.

L'entrée en fonction des stagiaires judiciaires et les prestations de serment se faisant toutes au 1er octobre, les stagiaires judiciaires qui seront nommés en 2014 seront tous soumis au même régime.

Art. 11

Cet article ne nécessite pas de commentaires particuliers.

Art. 12

Il faut éviter que ne coexistent, à la date de l'entrée en vigueur complète de la loi, d'une part, un système qui n'admet aucune valorisation pour les stagiaires dont le stage est en cours et, d'autre part, un système qui valorise tant l'expérience exigée pour pouvoir participer à l'examen que les années de stage.

En vue de réduire la différence entre ces deux systèmes, l'année d'expérience aujourd'hui requise pour participer à l'examen, et les années de stage effectuées, seront valorisées.

Art. 13

Bien que l'agencement des 12 premiers mois de stage est fixé par la loi elle-même, le soin de fixer l'agencement de la suite du stage est laissé au ministre de

overgelaten aan de minister van Justitie voor de stagiairs die in dienst treden op 1 oktober 2014, zodat zij zo spoedig mogelijk kennis krijgen van de volgorde van hun stage.

Art. 14

Krachtens deze bepaling wordt ten aanzien van de parketmagistraten die benoemd worden na de stage, de mogelijkheid behouden om na vijf jaar ambtsuitoefening te worden benoemd in de zittende magistratuur.

Overeenkomstig advies nr. 39.965/2 van de Raad van State moet tevens een overgangsbepaling worden aangenomen opdat de magistraten die zijn benoemd op grond van de korte of lange stage “oude formule”, nog steeds voor andere openstaande plaatsen kunnen solliciteren.

Zonder een dergelijke overgangsbepaling zouden alleen de stagiairs die de stage “nieuwe formule” hebben gelopen, kunnen worden benoemd.

Art. 15

Uit de gezamenlijke lezing van de artikelen 190 en 194 van het Gerechtelijk Wetboek blijkt dat de personen die zijn geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid en tot parketmagistraat zijn benoemd, in totaal tien jaar ervaring moeten hebben, waarvan drie jaar als magistraat, om in de zittende magistratuur te kunnen worden benoemd.

De personen die zijn geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid en die vóór de inwerkingtreding van deze wet tot parketmagistraat zijn benoemd, konden op grond van vier of vijf jaar ervaring in dit ambt worden benoemd. Er wordt voorzien in een overgangsbepaling, zodat deze magistraten niet spoediger in de zittende magistratuur kunnen worden benoemd dan de magistraten die na de inwerkingtreding van deze wet zullen worden benoemd.

Art. 16

De vereiste van zeven jaar juridische ervaring die moet zijn vervuld op het tijdstip van de inschrijving voor een examen inzake beroepsbekwaamheid, geldt duidelijk alleen voor de oproepen tot kandidaatstelling die verschijnen na de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

la Justice pour les stagiaires qui entreront en fonction le 1er octobre 2014, de manière à ce que les stagiaires puissent connaître au plus tôt l'ordre de leur stage.

Art. 14

Cette disposition maintient, pour les magistrats du ministère public nommés après le stage, la possibilité d'être nommés au siège après 5 ans de fonction.

Conformément à l'avis du Conseil d'État 39.965/2, une disposition transitoire doit également être adoptée pour permettre aux magistrats nommés sur base du stage court ou long “ancienne formule” de continuer à pouvoir postuler pour d'autres places vacantes.

À défaut d'une telle disposition transitoire, seuls les stagiaires qui auront accompli le stage “nouvelle formule” pourraient être nommés.

Art. 15

Il ressort de la combinaison de l'article 190 et de l'article 194 du Code judiciaire que les titulaires de l'examen d'aptitude professionnelle nommés magistrats du ministère public doivent compter un total de dix ans d'expérience, dont trois ans comme magistrat, pour pouvoir être nommés au siège.

Les titulaires de l'examen d'aptitude professionnelle nommés magistrats du ministère public avant l'entrée en vigueur de la présente loi ont pu être nommés à cette fonction sur la base d'une expérience de quatre ou cinq ans. Une disposition transitoire est adoptée de manière à ce que ces magistrats ne puissent pas être nommés au siège plus vite que les magistrats qui y seront nommés après l'entrée en vigueur de la présente loi.

Art. 16

L'exigence de sept ans d'expérience juridique à rencontrer au moment de l'inscription à un examen d'aptitude professionnelle ne vaut clairement que pour les appels aux candidats publiés après la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Voor de openstaande plaatsen, ten slotte, die vóór de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad* zijn bekendgemaakt, stemmen de te vervullen benoemingsvoorwaarden uiteraard overeen met die welke van kracht zijn op het tijdstip van de bekendmaking van die openstaande plaatsen.

In het wetsvoorstel is gesteld dat de opleiding in de loop van het jaar dat volgt op de stage, verplicht zal zijn voor de magistraten die worden benoemd met ingang van 1 september 2014. Deze bepaling heeft niet tot doel de kort vóór september 2014 benoemde magistraten uit te sluiten van de opleiding, maar discussies te voorkomen over de vraag of met de opleiding, die leidt tot evaluatie, moet worden gestart onmiddellijk na de indiensttreding, en of zij kan worden georganiseerd over een beperkte periode.

Art. 17

De regel die bepaalt dat de persoon die geslaagd is voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage en die zijn stage niet aanvangt in het jaar waarin hij geslaagd is, slechts in aanmerking wordt genomen na de personen die zijn geslaagd voor het meest recente examen, geldt alleen voor de personen die geslaagd zijn voor de vergelijkende examens die na de inwerkingtreding van deze bepaling worden georganiseerd.

Art. 18

De wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding wordt aangevuld, teneinde dat Instituut bevoegd te maken voor de evaluatie van de stagemeesters.

Art. 19

Aangezien de oproep tot de kandidaten voor het vergelijkend examen dat toegang verleent tot de stage elk jaar in de eerste helft van de maand september wordt bekendgemaakt, wordt de inwerkingtreding van de bepalingen met betrekking tot de stages vastgesteld op 1 september 2014. De bepalingen die nodig zijn opdat de nieuwe structuur op deze datum kan functioneren, treden evenwel onmiddellijk in werking.

Enfin, pour les places vacantes publiées avant la publication de la présente loi au *Moniteur belge*, les conditions de nomination à remplir sont bien entendu celles en vigueur lors de la publication de ces places vacantes.

La proposition de loi prévoit que la formation au cours de l'année qui suit le stage sera obligatoire pour les magistrats nommés à partir du 1er septembre 2014. Cette disposition a pour objet non pas d'exclure de la formation les magistrats nommés un peu avant le mois de septembre 2014 mais d'éviter que des discussions ne naissent sur la question de savoir si la formation, qui donne lieu à une évaluation, doit commencer dès l'entrée en service et si elle peut avoir lieu sur une période réduite.

Art. 17

La règle, selon laquelle le lauréat du concours d'accès au stage judiciaire qui n'entame pas son stage l'année de sa réussite n'entrera en ligne de compte qu'après les lauréats les plus récents, ne vaudra que pour les lauréats des concours organisés après l'entrée en vigueur de cette disposition.

Art. 18

La loi relative à la formation judiciaire et portant création de l'*Institut de formation judiciaire* est complétée pour rendre compétent cet Institut dans le cadre de l'évaluation des maîtres de stage.

Art. 19

L'appel aux candidats pour le concours donnant accès au stage étant publié chaque année dans la première partie du mois de septembre, l'entrée en vigueur des dispositions relatives aux stages est fixée au 1er septembre 2014. Entrent toutefois en vigueur immédiatement les dispositions nécessaires pour que la nouvelle structure puisse fonctionner à cette date.

Ook de bepalingen op grond waarvan de benoemingsvoorraarden van de personen geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid worden gewijzigd, alsmede de overgangsbepalingen die ermee verband houden, treden onmiddellijk in werking.

Entrent également en vigueur immédiatement les dispositions modifiant les conditions de nomination des titulaires de l'examen d'aptitude professionnelle ainsi que les dispositions transitoires qui y sont liées.

Willy DEMEYER (PS)
Eric MASSIN (PS)
Fabienne WINCKEL (PS)

WETSVOORSTEL**HOOFDSTUK 1****Algemene bepaling****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2**Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek****Art. 2**

In artikel 187 van het Gerechtelijk Wetboek, laatst gewijzigd bij de wet van 1 december 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a) in § 1 worden de woorden “doctor of licentiaat” vervangen door het woord “master”;
- b) paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt: “§ 2. De kandidaat moet bovendien gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend.”.

Art. 3

Artikel 188 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 188. Om tot plaatsvervangend vrederechter of plaatsvervangend rechter in de politierechtbank te worden benoemd, moet de kandidaat ten minste 35 jaar oud zijn, master in de rechten zijn en gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend.”.

Art. 4

In artikel 190 van hetzelfde Wetboek, laatst gewijzigd bij de wet van 1 december 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a) in § 1 worden de woorden “doctor of licentiaat” vervangen door het woord “master” en worden de woorden “artikel 259octies, § 2” vervangen door de woorden “artikel 259octies, § 2, derde lid”;

PROPOSITION DE LOI**CHAPITRE 1ER****Disposition générale****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution

CHAPITRE 2**Modifications du Code judiciaire****Art. 2**

À l'article 187 du Code judiciaire, modifié en dernier par la loi du 1er décembre 2013, sont apportées les modifications suivantes:

- a) au § 1er, les mots “docteur ou licencié” sont remplacés par les mots “titulaire d'un master”;
- b) le § 2 est remplacé par la disposition suivante:
“§ 2. Le candidat doit en outre avoir exercé des fonctions juridiques pendant au moins douze années.”.

Art. 3

L'article 188 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

“Art. 188. Pour pouvoir être nommé juge de paix suppléant ou juge suppléant au tribunal de police, le candidat doit être âgé d'au moins 35 ans, être titulaire d'un master en droit et avoir exercé des fonctions juridiques pendant au moins douze années.”.

Art. 4

À l'article 190 du même Code, remplacé par la loi du 18 juillet 1991 et modifié en dernier par la loi du 1er décembre 2013, sont apportées les modifications suivantes:

- a) au § 1er, les mots “docteur ou licencié” sont remplacés par les mots “titulaire d'un master” et les mots “article 259octies, § 2” sont remplacés par les mots “article 259octies, § 2, alinéa 3”;

a) paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§ 2. De kandidaat die voor het examen inzake beoepsbekwaamheid is geslaagd, moet bovendien:

1° hetzij, gedurende ten minste drie jaar, het ambt van magistraat van de zittende magistratuur of van magistraat van het openbaar ministerie hebben uitgeoefend;

2° hetzij, gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend.”.

c) paragraaf 2ter wordt opgeheven;

d) paragraaf 3 wordt opgeheven;

e) paragraaf 4 wordt opgeheven.

Art. 5

Artikel 191 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 191. Om tot rechter of toegevoegd rechter als bedoeld in artikel 190, vrederechter, rechter in de politierechtbank, toegevoegde vrederechter of toegevoegde rechter in de politierechtbank te worden benoemd, moet het lid van het openbaar ministerie, die de in artikel 259octies, § 2, voorgeschreven stage heeft gelopen, gedurende ten minste vijf jaar het ambt van magistraat van het openbaar ministerie hebben vervuld.”.

Art. 6

Artikel 192 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 192. Om tot plaatsvervangend rechter te worden benoemd, moet de kandidaat master in de rechten zijn en gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend.”.

Art. 7

In artikel 194 van hetzelfde Wetboek, laatst gewijzigd bij de wet van 1 december 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in § 1 worden de woorden “doctor of licentiaat” vervangen door het woord “master”;

b) le § 2 est remplacé par la disposition suivante:

“§ 2. Le candidat qui a réussi l'examen d'aptitude professionnelle doit, en outre:

1° soit, avoir, pendant au moins trois années, exercé les fonctions de magistrat du siège ou du ministère public;

2° soit, avoir, pendant au moins douze années, exercé des fonctions juridiques.”;

c) le § 2ter est abrogé;

d) le § 3 est abrogé;

e) le § 4 est abrogé.

Art. 5

L'article 191 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

“Art. 191. Pour pouvoir être nommé juge ou juge de complément, conformément à l'article 190, juge de paix, juge au tribunal de police, juge de paix de complément ou juge de police de complément, le membre du ministère public qui a effectué le stage prévu à l'article 259octies, § 2, doit avoir exercé la fonction de magistrat du ministère public pendant au moins cinq années.”.

Art. 6

L'article 192 du même Code est remplacé par la disposition suivante:

“Art. 192. Pour pouvoir être nommé juge suppléant, le candidat doit être titulaire d'un master en droit et avoir exercé des fonctions juridiques pendant au moins douze années.”.

Art. 7

À l'article 194 du même Code, modifié en dernier par la loi du 1er décembre 2013, sont apportées les modifications suivantes:

a) au § 1er, les mots “docteur ou licencié” sont remplacés par les mots “titulaire d'un master”;

b) paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§ 2. De kandidaat die voor het examen inzake beroepsbekwaamheid is geslaagd, moet bovendien gedurende ten minste zeven jaar juridische functies hebben uitgeoefend.”.

c) paragraaf 3 wordt opgeheven;

d) paragraaf 4 wordt opgeheven;

e) paragraaf 5 wordt opgeheven.

Art. 8

In artikel 259bis-9 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 1998 en laatst gewijzigd bij de wet van 28 april 2009, wordt in § 1, tussen het tweede en het derde lid, een lid ingevoegd, luidende:

“Niemand mag zich voor het examen inzake beroepsbekwaamheid inschrijven indien hij niet ten minste zeven jaar beroepservaring van juridische aard kan doen gelden op de datum waarop de inschrijvingstermijn voor het examen afloopt.”.

Art. 9

In artikel 259octies van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 1998 en laatst gewijzigd bij de wet van 25 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) het derde lid wordt vervangen door wat volgt:

“De kandidaten die zich inschrijven voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage, moeten op de datum waarop de inschrijvingstermijn afloopt, master in de rechten zijn en tijdens de periode van vier jaar voorafgaand aan de inschrijving gedurende ten minste drie jaar als voornaamste beroepsactiviteit een juridische functie hebben uitgeoefend.”;

b) de laatste zin van het vierde lid wordt aangevuld met de woorden “voor zover zij niet konden worden benoemd bij gebrek aan voldoende plaatsen van gerechtelijk stagiair”;

c) het vierde lid wordt aangevuld met de volgende woorden:

“Een geslaagde voor het vergelijkend examen die nuttig is gerangschikt met het oog op een benoeming in de hoedanigheid van gerechtelijk stagiair, maar

b) le § 2 est remplacé comme suit:

“§ 2. Le candidat qui a réussi l'examen d'aptitude professionnelle doit en outre avoir, pendant au moins sept années, exercé des fonctions juridiques.”.

c) le § 3 est abrogé;

d) le § 4 est abrogé;

e) le § 5 est abrogé.

Art. 8

À l'article 259bis-9, du même Code, inséré par la loi du 22 décembre 1998, modifié en dernier par la loi du 28 avril 2009, au § 1er, l'alinéa suivant est inséré entre l'alinéa 2 et l'alinéa 3:

“Nul ne peut s'inscrire à l'examen d'aptitude professionnelle s'il ne compte pas sept années d'expérience professionnelle de nature juridique à la date de clôture du délai d'inscription à l'examen.”.

Art. 9

À l'article 259octies du Code judiciaire, inséré par la loi du 22 décembre 1998 et modifié par la loi du 25 avril 2014, sont apportées les modifications suivantes:

1° au § 1er, sont apportées les modifications suivantes:

a) l'alinéa 3 est remplacé par la disposition suivante:

“Les candidats qui s'inscrivent au concours d'admission au stage judiciaire doivent, à la date de clôture du délai d'inscription, être titulaires d'un master en droit et avoir, au cours des quatre années qui précèdent l'inscription, exercé, pendant au moins trois années à titre d'activité professionnelle principale, une fonction juridique.”;

b) la dernière phrase de l'alinéa 4 est complétée par les mots “pour autant qu'ils n'aient pas pu être nommés en raison du manque de places de stagiaire judiciaire”;

c) l'alinéa 4, est complété par les mots suivants:

“Un lauréat du concours qui est classé en ordre utile en vue d'une nomination en qualité de stagiaire judiciaire, mais qui signale qu'il ne souhaite pas être

aangeeft dat hij datzelfde jaar nog niet tot gerechtelijk stagiair wenst te worden benoemd, wordt naderhand pas in aanmerking genomen na de geslaagden van de recentere vergelijkende examens.”.

d) tussen het vierde en het vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

“De persoon die tot gerechtelijk stagiair wordt benoemd en die vervolgens de eed niet aflegt, verliest het voordeel van het vergelijkend examen dat toegang verleent tot de gerechtelijke stage.”.

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§ 2. De stage die toegang verleent tot het ambt van magistraat van de zittende magistratuur of van magistraat van het openbaar ministerie duurt 36 maanden.

De stage behelst een theoretische opleiding, bestaande uit een cyclus van cursussen georganiseerd overeenkomstig artikel 259bis-9, § 1, en een praktische opleiding.

De praktische opleiding verloopt in opeenvolgende stadia en behelst een gemeenschappelijke stage van 24 maanden en een stage van 12 maanden bij hetzij het openbaar ministerie, hetzij de zittende magistratuur:

De gemeenschappelijke praktische opleiding van 24 maanden behelst:

a) een stage van zes maanden bij de Federale Overheidsdienst Justitie of bij een dienst die onder het rechtstreekse gezag van de minister van Justitie staat;

b) een stage van zes maanden bij de federale of de lokale politie, dan wel een andere stage van zes maanden of twee periodes van drie maanden bij de balie of een andere instantie, waarvan de stage wordt toegestaan door de commissie voor de evaluatie van de stage;

c) een stage van zes maanden bij een parket van de procureur des Konings en/of van de arbeidsauditeur;

d) een stage van zes maanden bij een of meer kamers van de rechtkamer van eerste aanleg, een of meer kamers van de arbeidsrechtkamer of van de rechtkamer van koophandel.

De indeling van de stage wordt bepaald door de commissie voor de evaluatie van de stage in overleg, naar gelang van het geval, met de eerste voorzitters, de procureurs-generaal, het departement Justitie of de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken.

nommé stagiaire judiciaire cette année là, entrera ensuite seulement en ligne de compte après les lauréats des concours plus récents.”;

d) l’alinéa suivant est inséré entre les alinéas 4 et 5:

“La personne qui est nommée stagiaire judiciaire, et qui ensuite ne prête pas serment, perd l’avantage du concours donnant accès au stage judiciaire.”;

2° le § 2 est remplacé par la disposition suivante:

“§ 2. Le stage qui donne accès à la fonction de magistrat du siège ou du ministère public a une durée de 36 mois.

Le stage comprend une formation théorique consistant en un cycle de cours organisé conformément à l’article 259bis-9, § 1er, et une formation pratique.

La formation pratique se déroule en stades successifs et comprend un stage commun de 24 mois et un stage de 12 mois, soit au sein du ministère public soit au sein de la magistrature assise.

La formation pratique commune de 24 mois comprend:

a) un stage de six mois au sein du Service public fédéral Justice ou d’un service placé sous l’autorité directe du ministre de la Justice;

b) un stage de six mois au sein de la police fédérale ou locale, ou un autre stage de 6 mois ou de deux périodes de 3 mois auprès du barreau ou d’une autre institution, dont le stage est admis par la commission d’évaluation des stages.

c) un stage de six mois au sein d’un parquet du procureur du Roi et/ou de l’auditeur du travail;

d) un stage de six mois au sein d’une ou plusieurs chambres du tribunal de première instance, d’une ou plusieurs chambres du tribunal du travail ou du tribunal de commerce.

L’agencement du stage est fixé par la commission d’évaluation des stages, en accord, selon le cas, avec les premiers présidents, les procureurs généraux, le département de la justice ou le service public fédéral Intérieur.

De stagiair die zijn stage slechts gedeeltelijk of geheel niet wenst te lopen bij de federale of de lokale politie moet tijdens de eerste vijf maanden van zijn opleiding een met redenen omkleed voorstel inzake de externe stage ter goedkeuring voorleggen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

3° tussen § 2 en § 3 wordt een paragraaf § 2/1 (*nieuw*) ingevoegd, luidende:

“§ 2/1. De stagiair die een bijkomende externe stage wenst te lopen, moet daartoe een met redenen omkleed voorstel ter goedkeuring voorleggen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.”.

4° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§ 3. Vóór het einde van de 23ste maand van de gemeenschappelijke opleiding brengt de stagiair, wat het vervolg van zijn stage aangaat, de commissie voor de evaluatie van de stage ervan op de hoogte of hij opteert voor de opleiding tot magistraat van de zittende magistratuur dan wel tot magistraat van het openbaar ministerie.”.

5° paragraaf 4 wordt vervangen door de volgende bepaling:

“§ 4. Voor de duur van de stage die toegang verleent tot het ambt van magistraat in de zittende magistratuur, staat de gerechtelijk stagiair onder leiding van een stagemeester aangewezen onder de magistraten van de zittende magistratuur, en voor de duur van de stage die toegang verleent tot het ambt van magistraat van het openbaar ministerie staat hij onder leiding van een stagemeester aangewezen onder de magistraten van het openbaar ministerie. De stagemeester behoort tot dezelfde taalrol als de stagiair.

De stagemeesters worden door de korpschef aangewezen onder de kandidaten van de rechtbank waar de stage wordt gelopen.

De magistraten die als stagemeester worden aangewezen, volgen in de loop van het jaar na die aanwijzing een gecertificeerde opleiding, die elk jaar wordt georganiseerd door het in artikel 259bis-9, § 4, bedoelde Instituut voor gerechtelijke opleiding.

De aanwijzing geldt voor een periode van vier jaar en kan worden verlengd bij een positieve evaluatie.

Alvorens tot de evaluatie over te gaan, wint de korpschef het advies in van de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

Le stagiaire qui ne souhaite pas exécuter une partie, ou la totalité, de son stage auprès de la police locale ou fédérale soumet, dans les cinq premiers mois de sa formation, une proposition motivée relative au stage externe à l'approbation de la commission compétente d'évaluation du stage.”;

3° Un nouveau § 2/1 est inséré entre les paragraphes 2 et 3, rédigé comme suit:

“§ 2/1. Le stagiaire qui souhaite effectuer un stage externe supplémentaire soumet une proposition motivée à l'approbation de la commission compétente d'évaluation du stage.”;

4° le § 3 est remplacé par la disposition suivante:

“§ 3. Avant la fin du 23e mois de formation commune, le stagiaire informe la commission d'évaluation du stage, concernant la suite de son stage, s'il opte pour la formation à la fonction de magistrat du siège ou du ministère public.”;

5° le § 4 est remplacé par la disposition suivante:

“§ 4 Le stagiaire judiciaire est placé, pour la durée du stage donnant accès à la fonction de magistrat du siège, sous la direction d'un maître de stage désigné parmi les magistrats du siège et, pour la durée du stage donnant accès à la fonction de magistrat du ministère public, sous la direction d'un maître de stage désigné parmi les magistrats du parquet. Le maître de stage appartient au même rôle linguistique que le stagiaire.

Les maîtres de stage sont désignés par le chef de corps parmi les candidats de la juridiction où se déroule le stage.

Les magistrats désignés comme maîtres de stage sont tenus de suivre, au cours de l'année suivant leur désignation, une formation spécialisée, organisée annuellement par l'Institut de formation judiciaire, visé à l'article 259bis-9, § 4.

La désignation vaut pour une période de quatre ans, renouvelable en cas d'évaluation positive.

Le chef de corps recueille l'avis de la commission d'évaluation du stage compétente avant qu'il soit procédé à l'évaluation.

De evaluatie wordt beheerst door het bepaalde in de artikelen 259*novies* en 259*decies*, § 2. Ze geschieft binnen de termijnen bepaald bij artikel 259*undecies*, § 1.

De gecertificeerde opleiding is geldig gedurende 4 jaar, te rekenen van de aanwijzing als stagemeester.

De verplichting een opleiding te volgen geldt tevens voor de stagemeester die op het einde van de periode van vier jaar gunstig wordt geëvalueerd.

De vaste stagemeesters worden aangewezen als plaatsvervangend stagemeester voor dezelfde rechtbanken van de andere arrondissementen van het rechtsgebied van het hof van beroep.

In geval van verhindering van de vaste stagemeester, wijst, naargelang het geval, de eerste voorzitter van het hof van beroep of de procureur-generaal bij het hof van beroep de plaatsvervangend stagemeester aan die de vaste stagemeester vervangt.

Zo de gerechtelijk stagiair zich voor een benoeming kandidaat stelt binnen zes maanden vóór het einde van de stage, brengt hij dat onmiddellijk ter kennis van de stagemeester die, indien ook hij voor dezelfde plaats solliciteert, moet worden vervangen door een andere door de korpschef aangewezen stagemeester.

De magistraten van de zittende magistratuur houden in het jaar na hun benoeming uitsluitend zitting in kamers met drie rechters.”;

6° paragraaf 5 wordt vervangen door de volgende bepaling:

“§ 5. Voor elke in § 2 bedoelde stage worden aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage een door de stagiair opgesteld verslag bezorgd, alsmede een stagerapport opgesteld hetzij na afloop van de stage door de dienst waar de stage is gelopen, hetzij om de drie maanden door de stagemeester, aan de hand van het standaardformulier dat door de minister van Justitie wordt vastgesteld nadat het advies van de Hoge Raad voor de Justitie is ingewonnen.

De stagerapporten alsook de eventuele opmerkingen terzake van de stagiair worden door de stagemeester of de dienst waar de stage is gelopen, naar gelang het geval, bezorgd aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

De stagemeester die in de loop van de stage vaststelt dat de stagiair niet over de vereiste vaardigheden blijkt te beschikken om magistraat te worden, kan vóór het einde van de termijn van drie maanden een met redenen

L'évaluation est régie par les dispositions inscrites aux articles 259*novie*s et 259*decies*, § 2. Elle a lieu dans les délais inscrits à l'article 259*undecies*, § 1er.

La formation spécialisée est valable pendant quatre ans à compter de la désignation comme maître de stage.

L'obligation de suivre une formation vaut également pour le maître de stage qui obtient une évaluation positive à la fin de la période de quatre ans.

Les maîtres de stage effectifs sont désignés maître de stage suppléant pour les mêmes juridictions des autres arrondissements du ressort de la cour d'appel.

En cas d'empêchement du maître de stage effectif, selon le cas, le premier président de la cour d'appel ou le procureur général près la cour d'appel désigne le maître de stage suppléant qui le remplace.

Lorsque le stagiaire judiciaire pose, dans les six mois précédant la fin du stage, sa candidature à une nomination, il en informe immédiatement le maître de stage qui doit, s'il postule également pour la même place, être remplacé par un autre maître de stage désigné par le chef de corps.

Durant l'année qui suit leur nomination, les magistrats siègent exclusivement dans des chambres à trois juges.”;

6° le § 5 est remplacé par la disposition suivante:

“§ 5. Pour chacun des stages visés au § 2, un compte rendu du stage, rédigé par le stagiaire, et un rapport de stage, rédigé soit par le service accueillant en fin de stage soit par le maître de stage tous les 3 mois, sur base du formulaire type établi par le ministre de la Justice sur avis de l'Institut de formation judiciaire, sont adressés à la commission d'évaluation du stage compétente.

Les rapports de stage et les éventuelles observations du stagiaire s'y rapportant sont adressés, selon le cas, par le maître de stage ou par le service accueillant, à la commission d'évaluation du stage compétente.

Le maître de stage qui, en cours de stage, constate que le stagiaire ne semble pas disposer des aptitudes requises pour être magistrat peut adresser, avant la fin des trois mois, un rapport supplémentaire motivé à la

omkleed bijkomend rapport bezorgen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage. Een kopie ervan wordt bezorgd aan de stagiair.

De bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage kan de stagemeester op ieder tijdstip van de stage een bijkomend rapport vragen of de stagiair horen.

De stagiair ontvangt een kopie van elk stagerapport. Binnen tien dagen te rekenen van de ontvangst van het rapport kan de stagiair zijn opmerkingen schriftelijk meedelen aan, naar gelang het geval, de stagemeester of de dienst waar de stage is gelopen.

Indien de inhoud van een of meer stagerapporten ongunstig is, verleent de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage advies aan de minister van Justitie, na de betrokkenen te hebben gehoord.

De commissie voor de evaluatie van de stage kan een aanpassing opleggen van het nadere verloop van de stage, na het advies van de stagemeester te hebben ingewonnen en de stagiair te hebben gehoord.

Na de stagiair te hebben gehoord en de reacties van de korpschefs van de betrokken rechtbanken te hebben ingewonnen, kan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage in voorkomend geval de minister van Justitie voorstellen de stagiair een andere stageplaats toe te kennen.

Na de stagiair te hebben gehoord en op grond van het advies van de betrokken korpschef, kan de commissie voor de evaluatie van de stage de minister van Justitie tevens voorstellen de stage te beëindigen. Indien de minister van Justitie de stage voortijdig beëindigt wegens professionele ongeschiktheid, geldt ten opzichte van de stagiair een opzegtermijn van drie maanden, die ingaat na het verstrijken van de kalendermaand waarin de opzegging hem ter kennis wordt gebracht.

Van het voorstel tot wijziging van de stageplaats of tot beëindiging van de stage wordt een omstandig rapport gemaakt, waaraan de stagerapporten en de opmerkingen van de stagiair worden toegevoegd.

Zes maanden vóór het einde van de zesendertigste stagemaand stelt de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage een omstandig eindrapport op, dat bij het benoemingsdossier van de stagiair wordt gevoegd. Een kopie van dit rapport wordt bij aangetekende zending aan de stagiair verstuurd. De stagiair bezorgt zijn eventuele opmerkingen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage binnen vijftien dagen te rekenen van de ontvangst van dat rapport. Een kopie van alle rapporten, met inbegrip van het verslag van

commission d'évaluation du stage compétente. Copie est adressée au stagiaire.

La commission d'évaluation du stage compétente peut à tout moment du stage demander un rapport supplémentaire au maître de stage ou entendre le stagiaire.

Le stagiaire reçoit une copie de chaque rapport de stage. Il peut adresser ses observations par écrit, selon le cas, au maître de stage ou au service accueillant dans les 10 jours de la réception du rapport.

Si les informations contenues dans un ou plusieurs rapports de stage sont défavorables, la commission d'évaluation du stage compétente rend un avis au ministre de la Justice, après avoir entendu l'intéressé.

La commission d'évaluation du stage peut imposer une adaptation des modalités du stage après avoir recueilli l'avis du maître de stage et après avoir entendu le stagiaire.

Le cas échéant, la commission d'évaluation du stage compétente peut proposer au ministre de la Justice, après avoir entendu le stagiaire et reçu les réactions des chefs de corps des juridictions concernées, une nouvelle affectation du stagiaire.

La commission d'évaluation du stage peut également proposer au ministre de la Justice de mettre fin au stage, après avoir entendu le stagiaire et sur avis du chef de corps concerné. Lorsque le ministre de la Justice met fin au stage de manière anticipative pour cause d'inaptitude professionnelle, le stagiaire reçoit un préavis de trois mois qui prend cours à l'expiration du mois civil pendant lequel il lui est notifié.

La proposition de changement d'affectation et de mettre fin au stage font l'objet d'un rapport circonstancié auquel sont joints les rapports de stage et les observations du stagiaire.

Six mois avant la fin du 36e mois de stage, la commission d'évaluation du stage compétente rédige un rapport final circonstancié, qui sera joint au dossier de nomination du stagiaire. Copie de ce rapport est adressée au stagiaire par envoi recommandé. Le stagiaire transmet ses éventuelles observations à la commission d'évaluation du stage compétente dans les quinze jours à compter de la réception de ce rapport. Copie de tous les rapports, y compris le compte rendu du stagiaire pour les stages visés au § 2 et 3, et des éventuelles

de stagiair in verband met de in de §§ 2 en 3 bedoelde stages en van de eventuele opmerkingen van de stagiair, wordt overgezonden aan de minister van Justitie.”;

7° in § 6 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a. het eerste lid wordt opgeheven;

b. het tweede lid wordt opgeheven;

c. in het derde lid wordt het woord “ambtshalve” vervangen door de woorden “op grond van een met redenen omkleed advies van de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage”;

d. in het vierde lid worden de woorden “meer dan een jaar kan bedragen in het kader van de stage bedoeld in § 2 en zes maanden in het kader van de stage bedoeld in § 3” vervangen door de woorden “in totaal meer dan zestien maanden mag bedragen in het kader van de in de §§ 2 en 3 bedoelde stages”;

e. het zesde lid wordt vervangen als volgt:

“Wanneer de stagiair op het einde van de zesenderigste stagemaand niet kan worden benoemd bij gebrek aan een openstaande plaats waarvoor de stagiair voor benoeming in aanmerking komt, kan de minister van Justitie de duur van de stage met een of twee perioden van zes maanden verlengen in een door hem aangewezen rechtbank of bij een door hem aangewezen openbaar ministerie.”;

8° in § 7 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a. in het vierde lid worden de woorden “na 6 maanden stage” vervangen door de woorden “na 24 maanden stage”;

b. in het vijfde lid worden de woorden “In geval van stage als bedoeld in § 2, kan de stagiair” vervangen door de woorden “De stagiair kan”, en worden de woorden “na 15 maanden stage” vervangen door de woorden “na 24 maanden stage”;

c. in het zesde lid worden de woorden “In geval van stage als bedoeld in § 2,” vervangen door de woorden “Gedurende de stage in de zittende magistratuur”;

d. in het zevende lid worden de woorden “bedoeld in § 2 of § 3,” vervangen door de woorden “bedoeld in § 4, eerste lid.”;

observations du stagiaire, est adressée au ministre de la Justice.”.

7° au § 6 sont apportées les modifications suivantes:

a. l’alinéa 1er est abrogé;

b. l’alinéa 2 est abrogé;

c. à l’alinéa 3, le mot “d’office” est remplacé par les mots “sur avis motivé de la commission d’évaluation du stage compétente”;

d. à l’alinéa 4, les mots “un an dans le cadre du stage visé au § 2 et six mois dans le cadre du stage visé au § 3” sont remplacés par “seize mois en tout dans le cadre des stages visés aux §§ 2 et 3”;

e. l’alinéa 6 est remplacé comme suit:

“Lorsque la nomination du stagiaire ne peut avoir lieu à la fin du 36e mois de stage, faute de place vacante pour laquelle le stagiaire entre en ligne de compte pour une nomination, le ministre de la Justice peut prolonger la durée du stage d’une à quatre périodes de six mois au sein d’un tribunal ou d’un parquet qu’il désigne.”;

8° au § 7 sont apportées les modifications suivantes:

a. à l’alinéa 4, les mots “après 6 mois de stage” sont remplacés par les mots “après 24 mois de stage”;

b. à l’alinéa 5, les mots “Dans le cas du stage visé au § 2,” sont abrogés et les mots “après 15 mois de stage” sont remplacés par les mots “après 24 mois de stage”;

c. à l’alinéa 6, les mots “Dans le cas du stage visé au § 2” sont remplacés par les mots “Pendant le stage au siège”;

d. à l’alinéa 7, les mots “visé au § 2 ou au § 3” sont remplacés par les mots “visé au § 4, alinéa 1er;”;

9° in § 8, eerste lid, 4°, wordt de laatste zin vervangen door de volgende bepaling: "Tijdens de periode(s) van verlenging van de stage wordt het salaris van de stagiair vastgesteld in salarisschaal A21.";

10° in dezelfde paragraaf wordt het tweede lid vervangen door de volgende bepaling:

"Bij de benoeming tot de stage wordt bij de vaststelling van het salaris ten hoogste de drie jaar in aanmerking genomen die overeenkomstig § 1, derde lid, wordt vereist als voorwaarde om te mogen deelnemen aan het vergelijkend toelatingsexamen tot de stage.".

Art. 10

In artikel 259novies, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 1998, gewijzigd bij de wetten van 13 maart 2001 en 3 mei 2003, en vervangen door de wet van 18 december 2008, wordt tussen het vijfde en het zesde lid het volgende lid ingevoegd:

"De eerste evaluatie van de magistraten benoemd op grond van het examen inzake beroepsbekwaamheid of van het mondeling evaluatie-examen zal ook betrekking hebben op de wijze waarop de magistraat de gevuldte opleiding als bedoeld in artikel 259bis-9°, § 4, zal hebben toegepast."

HOOFDSTUK 3

Overgangs- en slotbepalingen

Art. 11

De stages die lopen op het tijdstip van de volledige inwerkingtreding van deze wet worden beheerst door artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek, zoals dat artikel geredigeerd was vóór de inwerkingtreding van deze wet.

Art. 12

Voor de berekening van het salaris van de stagiairs die stage lopen op het tijdstip van de volledige inwerkingtreding van artikel 9, worden de vereiste anciënniteit van drie jaar als beroepservaring en de ervaring opgedaan als gerechtelijk stagiair in aanmerking genomen.

9° au § 8, à l'alinéa 1er, 4°, la dernière phrase est remplacée comme suit: "Pendant la, ou les, périodes de prolongation du stage, le traitement du stagiaire est déterminé dans l'échelle de traitement A21.";

10° au § 8, l'alinéa 2 est remplacé comme suit:

"Lors de la nomination au stage, le traitement est fixé en prenant en considération un maximum de trois années au titre de l'expérience exigée, conformément au § 1er, alinéa 3, comme condition de participation au concours d'admission au stage.".

Art. 10

À l'article 259novies, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 22 décembre 1998, modifié par les lois du 13 mars 2001 et du 3 mai 2003 et remplacé par la loi du 18 décembre 2008, l'alinéa suivant est inséré entre l'alinéa 5 et l'alinéa 6:

"La première évaluation des magistrats nommés sur base de l'examen d'aptitude professionnelle ou de l'examen oral d'évaluation portera également sur la manière dont le magistrat aura mis en pratique la formation reçue visée à l'article 259bis-9, § 4.".

CHAPITRE 3

Dispositions transitoires et finales

Art. 11

Les stages en cours lors de l'entrée en vigueur complète de la présente loi sont régis par l'ancien article 259octies du Code judiciaire, tel qu'il était rédigé avant l'entrée en vigueur de la présente loi.

Art. 12

Entrent en compte, pour le calcul de la rémunération des stagiaires dont le stage est en cours lors de l'entrée en vigueur complète de l'article 9, l'ancienneté exigée à titre d'expérience professionnelle à concurrence des trois années et l'ancienneté acquise en tant que stagiaire judiciaire.

Art. 13

In afwijking van artikel 259octies, § 3, elfde lid, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 9, 4°, wordt de indeling van de stage voor de stagiairs die op 1 oktober 2014 in dienst treden, bepaald door de minister van Justitie.

Art. 14

Artikel 190, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals die paragraaf geredigeerd was vóór de inwerkingtreding van deze wet, blijft van toepassing op de stagiairs die een stage van drie jaar hebben gelopen op grond van artikel 259octies, § 2, zoals die paragraaf geredigeerd was vóór de inwerkingtreding van deze wet.

Artikel 194 van het Gerechtelijk Wetboek, blijft van toepassing op de magistraten die een stage van achttien maanden hebben gelopen op grond van artikel 259octies, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals die paragraaf geredigeerd was vóór de inwerkingtreding van deze wet.

Worden in aanmerking genomen voor de toepassing van de artikelen 187, § 1, 189, § 1, 2°, 193, § 1, 2°, en 194, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, zowel de stage bedoeld in artikel 259octies, zoals het geredigeerd was vóór de inwerkingtreding van deze wet, als de stage bedoeld in het nieuwe artikel 259octies.

Art. 15

De magistraten die vóór de inwerkingtreding van artikel 7 werden benoemd op grond van artikel 194, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek, moeten blijk geven van tien jaar juridische ervaring, waarvan drie jaar in de hoedanigheid van magistraat, om tot rechter te worden benoemd.

Art. 16

Artikel 8 van deze wet is alleen van toepassing op de oproepen tot de kandidaten die na de inwerkingtreding van deze wet worden bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

De artikelen 2 tot en met 7 van deze wet zijn alleen van toepassing op de openstaande plaatsen die na de inwerkingtreding van deze artikelen worden bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 13

Par dérogation à l'article 259octies, § 3, alinéa 11, 1°, du Code judiciaire, tel que modifié par l'article 9, 4°, l'agencement du stage est fixé par le ministre de la Justice pour les stagiaires entrant en fonction le 1er octobre 2014.

Art. 14

L'article 190, § 1er, ancien, du Code judiciaire, tel qu'il était rédigé avant l'entrée en vigueur de la présente loi, reste applicable aux stagiaires qui ont suivi un stage de trois ans sur base de l'article 259octies, § 2, ancien, tel qu'il était rédigé avant l'entrée en vigueur de la présente loi.

L'article 194 du Code judiciaire reste applicable aux magistrats qui ont suivi un stage de dix-huit mois sur base de l'ancien article 259octies, § 3, du Code judiciaire, tel qu'il était rédigé avant l'entrée en vigueur de la présente loi.

Entrent en compte pour l'application des articles 187, § 1er, 189, § 1er, 2°, 193, § 1er, 2°, et 194, § 1er, du Code judiciaire, tant le stage visé à l'article 259octies ancien, tel qu'il était rédigé avant l'entrée en vigueur de la présente loi, que le stage visé à l'article 259octies nouveau.

Art. 15

Les magistrats nommés sur base de l'article 194, § 2, du Code judiciaire avant l'entrée en vigueur de l'article 7 doivent, pour être nommés juge, compter dix années d'expérience juridique, dont trois années comme magistrat.

Art. 16

L'article 8 de la présente loi est uniquement applicable aux appels aux candidats publiés au *Moniteur belge* après son entrée en vigueur.

Les articles 2 à 7 de la présente loi sont uniquement applicables aux places vacantes publiées au *Moniteur belge* après l'entrée en vigueur de ces articles.

Voor de toepassing van artikel 259bis-9, § 1, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek worden de inschrijvingen die voorafgaan aan de inwerkingtreding van de wet niet in aanmerking genomen.

Art. 17

Artikel 259octies, § 1, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals aangevuld bij deze wet, is alleen van toepassing op de personen die geslaagd zijn voor de vergelijkende examens die na de inwerkingtreding van deze bepaling worden georganiseerd.

Art. 18

Artikel 42 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding, wordt aangevuld met een punt 7°, luidende:

“7° advies uit te brengen ter gelegenheid van de beoordeling van de stagemeesters.”.

Art. 19

Op de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt treden in werking:

- a) de artikelen 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 13, 15 16 en 17;
- b) dit artikel.

De andere bepalingen treden in werking op 1 september 2015.

30 juni 2014

Pour l'application de l'article 259bis-9, § 1er, alinéa 4, du Code judiciaire, les inscriptions antérieures à l'entrée en vigueur de la présente loi ne sont pas prises en considération.

Art. 17

L'article 259octies, § 1er, alinéa 4, du Code judiciaire, tel que complété par la présente loi, n'est applicable qu'aux lauréats des concours organisés postérieurement à l'entrée en vigueur de cette disposition.

Art. 18

L'article 42 de la loi du 31 janvier 2007 relative à la formation judiciaire et portant création de l'Institut de formation judiciaire est complété par un 7°, rédigé comme suit:

“7° de rendre un avis lors de l'évaluation des maîtres de stage.”.

Art. 19

Entrent en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*:

- a) les articles 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 13, 15 16 et 17;
- b) le présent article.

Les autres dispositions entrent en vigueur le 1er septembre 2015.

30 juin 2014

Willy DEMEYER (PS)
Eric MASSIN (PS)
Fabienne WINCKEL (PS)